

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

FEBRUAR 2019

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh:

Končna redakcija: 11. 3. 2019

Pripravila: Ilinka Todorovski

Delovodnik, statistika: Mateja Jerman Šitum

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za februar 2019

Največ odzivov je bilo glede oddaje Utrip, ki je bila na sporedu 3. 2. 2019. Varuhinja je v zadevi podala mnenje s priporočilom; tudi tokrat je opozorila na dolžnost komentatorjev, da so pri navajanju dejstev natančni in da izrečen komentar argumentirajo in pojasnijo. Varuhinja je zapisala tudi mnenje v povezavi z Odmevi (pogovor o Magni) in oddajo Politično s Tanjo Gobec (o smiselni uporabi poklicnih meril glede vabila opoziciji po daljšem nastopu premierja).

Nekaj več odzivov je bilo glede Eme in komentiranja športnih dogodkov na Televiziji. Spet so se zgostile pritožbe zaradi televizijskih oglasov in prodajnih oken (obseg, vsebina, umestitev v program).

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Tarča: o sestavi gostov in vsebini oddaj	4
Zadeva Utrip/komentar 2019	5
Dnevnik in Poročila: o celovitosti informacij	6
Zadeva Odmevi/Magna	7
Informativne oddaje: prizori pretiranega nasilja?	8
Moje mnenje: o pravilni razlagi izjave	9
Politično s Tanjo Gobec: po premierju tudi opozicija?	9
Koda: kdaj vstop v zasebno življenje ljudi?	10
Z Mišo: potek pogovora z gostom iz Hrvaške	12
Napaki: vremenska grafika in uporaba arhivskega posnetka	12
Dosje iz leta 2001, spletni arhiv in avtorske pravice	13
Pohvala oddaji Intervju, zahvala za prispevek v Tedniku	14
Spregled dogodkov: dve pritožbi	14
Grafike na TV SLO3: premajhne in neberljive (tretjič: rešitev)	16
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	16
Prenos maše iz Boljunca	16
Predlog, vprašanja, pohvali, kritika	17
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	18
Ema: o kletvicah, glasovanju, angleščini	18
Vse o Emi (leta 2019, 2012 in 2013)	20
Merila za snemanje in predvajanje koncertov	20
IV. ŠPORTNI PROGRAM	20
Kaj gledalci pričakujejo od komentatorjev?	20
Križanje programa in oglasov	21
RADIO SLOVENIJA	22
I. RADIO PRVI	22
Zakaj nekaterih oddaj ni v spletnem arhivu?	22
O celovitosti poročanja ob spominskem dnevu	22
Glasba na Prvem: uslišite starejše poslušalce!	22
Izmenjava mnenj o Četrтковih večerih domačih pesmi in napevov ter Medenini	24
MMC	25
I. VSEBINA	25
Izbris komentarjev: hočemo pojasnila!	25

Uredništvo: še skrbnejši nadzor komentarjev.....	25
II. STORITVE	25
Ogled TV-vsebin v tujini.....	25
Nedostopni Pričevalci!.....	26
Zakaj obvezna registracija?	26
RTV SLOVENIJA	27
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	27
Polvikanje na javni TV!?! , drugič	27
Novinarji bi morali vedeti, kako se sklanja beseda hči.....	28
Izgovor in govor nekaterih bralcev	29
Predvajanje jezikovno neprimernega oglasa?.....	30
II. TEHNIČNE ZADEVE.....	30
Preglasno, moteče (križanje govora in glasbe).....	30
III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	32
Nehote vključeni zvočni podnapisi	32
IV. OSTALO.....	32
Katere vire uporablja javna RTV, ko poroča o gripi?	32
Kako se financira RTV?	33
V. OGLAŠEVANJE.....	34
Kamor koli pogledaš, oglasi!.....	34
TV-prodaja, zakaj je ne vpišete v sporede?	34
Zakaj je oddaja zamujala? Zaradi oglasov?	34
Oglasi: preveč, moteče, poneumljajoče,	34
VI. VARUHINJA	36
Artepakt o sodelavcih RTV Slovenija	36
Varuhinji v vednost.....	36
O varuhinjinih stikih z občinstvom	36
E-zbornik o novih prispevkih k resoluciji o jezikovni politiki	36
PRILOGE.....	37
Priloga 1: Poročilo v zadevi Utrip/komentar 2019	37
Priloga 2: Vse o Emi (leta 2019, 2012 in 2013).....	40
Priloga 3: Kamor koli pogledaš, oglas! (3. 2. 2019)	42
STATISTIKA.....	45

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Tarča: o sestavi gostov in vsebini oddaj

Gledalca **T. M.** je presenetil izbor gostov v **Tarči o Mercatorju z dne 31. 1. 2019**; ob ministru za gospodarstvo, finančnem strokovnjaku in agrarnem ekonomistu je bil k besedi povabljen tudi poslanec Levice, ki po mnenju pritožnika ni bil primeren sogovornik.

»Ponovno je bilo razvidno, da je njegovo znanje ekonomije milo rečeno zelo skromno ali celo moteče.«

Urednik oddaje Tarča **Boštjan Kogovšek** je odgovoril:

»Gospoda Mesca smo v oddajo povabili, ker je imela Levica že oktobra leta 2017 načrt, kako poddržaviti Mercator – edini izmed parlamentarnih strank, tako, da je bil kot gost popolnoma upravičen. O njihovih načrtih so poslanci oktobra 2017 tudi razpravljali.

V oddajo smo sicer vabili tudi predstavnike drugih parlamentarnih strank: LMŠ, SD, SAB, SDS in NSi, a se vabilu v studio niso odzvali, opozicijska NSi zaradi drugih obveznosti potencialnega gosta celo tik pred oddajo.«

Gledalki **A. Z. Š.** in **A. K.** pa sta bili kritični do oddaj **z dne 21. in 28. 2. 2019 o maketi drugega tira.**

Izpostavili sta odnos voditeljice do okoljskega ministra. Menili sta, da je Tarča sodelovala v ministrovemu linču oz. »ognjeviti medijski gonji«, da oddaja ni bila »pojasnjevanje, ampak obsodba«:

»Želim si, da bi Tarča opozarjala na probleme, ne želim pa gledati in poslušati obtožb, očitkov in populističnih nastopov vaših gostov. Pri tem je zelo pomemben način vodenja oddaje. (...) Z opozarjanjem ne posegam v vaše delo, ampak se trudim, da bi še naprej z zanimanjem spremljala vaš program. Žal s takim načinom postajate vse bolj podobni komercialni televiziji. V strokovno delo vaših odgovornih urednikov in voditeljev oddaj ne dvomim, včasih pa ni nič narobe, če zadeve pogledate še z zornega kota gledalca.« (**A. K.**)

Odziv pristojne odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič**:

»Tarča je aktualna tedenska oddaja, v kateri ustvarjalci razkrivajo nepravilnosti v družbi in pri delu nosilcev javnih funkcij. V tej sezoni je ekipa Tarče pripravil kar nekaj odmevnih oddaj, ki so temeljile na poglobljenem raziskovalnem novinarstvu. V studijskem delu oddaje soočamo različna mnenja ljudi, ki o tematiki oddaje vedo v Sloveniji največ ali so z njo neposredno povezani. Erika Žnidaršič je izkušena televizijska voditeljica, ki se zelo temeljito poglubi v temo in je tesno vpeta v raziskovalni proces oddaje. Prav temeljito in dobro poznavanje teme kolegici Žnidaršič omogoča, da je v studiu odločna voditeljica, ki ne dovoli izmikanja ali bežanja od odgovornosti.

Zavedamo se, da je tv voditeljstvo močno zaznamovano z osebnim pečatom in da so okusi in pričakovanja gledalcev glede tega odnosa različni. A tv voditelji in novinarji so čuvaji javnega interesa in točno tega se še kako zavedajo v oddaji Tarča. V oddaji smo doslej že nekajkrat razkrivali teme, ki so bile tesno povezane z eno ali drugo politično stranko - pomembno je, da gledalci prepoznajo, da smo prav vse teme, tudi v studiu, obravnavali na enak način: odgovorno, odločno in povsem nepristransko.«

Varuhinja je mnenje podala v dodatnem pojasnilu:

»Pritrjujem uredništvu, da ima vsak voditelj svoj osebni slog. Menim tudi, da očitek o sodelovanju v medijski gonji ni upravičen, saj je uredništvo zbralo in razgrnilo konkretne podatke o nepravilnostih v konkretnem primeru. Voditelji predstavnike oblasti o nepravilnostih ali sumih nepravilnosti sprašujejo v imenu javnosti. Pravilnost, preglednost, zakonitost in odgovornost delovanje oblasti je v interesu javnosti.

Dodajam tudi splošno pojasnilo, da voditelji oddaj niso zavezani k popolni nevtralnosti, in da smejo v pogovorih izrekat poklicne sodbe ter uporabljati različne spraševalske prijeme, s katerimi prispevajo k razčiščenju nejasnosti, odprtih vprašanj in nekonsistentnih pojasnil. Vztrajnosti pri zastavljanju vprašanj ni mogoče razlagati kot pristranskost.

Pri tem pa morajo voditelji ohranяти kritično in čustveno distanco tako do tematike kot do gostov, biti spoštljivi, izogibati se morajo senzacionalizmu in napadalnemu nastopu do gosta (ali enega od gostov). V televizijskem mediju torej ni pomembno le, kaj se obravnava, ampak tudi, kako s obravnava. Uredništvo mora oddajo in njen potek zasnovati tako, da v največji možni meri prepreči vtis o pristranskosti. Zato so ustvarjalci oddaje, zlasti pa voditelj, dolžni poskrbeti za strogo ločevanje med dejstvi in mnenji, prav tako morata biti iz poteka oddaje povsem razvidna fokus razprave in kontekst. Predstavitev tematik mora biti celovita, torej takšna, da si gledalci lahko sami ustvarijo mnenje oz. pogled na neko tematiko.

Menim, da morajo uredništva pritožbe, ki argumentirano opozarjajo na pomanjkljivosti, obravnavati z vso resnostjo. Kot varuhinja sem dolžna opozarjati na pomanjkljivosti in odklone ter uredništva pozivati k samorefleksiji, hkrati pa tudi zavriniti neupravičene očitke javnosti.«

Zadeva Utrip/komentar 2019

Na varuhinjin naslov je prispelo skupaj 38 odzivov (33 pisnih in 5 po telefonu) v zvezi z oddajo Utrip, ki je bila na sporedu 2. 2. 2019. Avtorica je bila Jadranka Rebernik. V zadevi je varuhinja pripravila poročilo, ki obsega odziv odgovorne urednice ter mnenje in priporočila varuhinje. Poročilo je integralno objavljeno kot **PRILOGA 1** na str. 37.

Poudarek iz **varuhinjinega** mnenja in priporočila:

»**Menim**, da je odgovorna urednica Manica J. Ambrožič ob navajanju ključnih pomanjkljivosti obravnavane oddaje ustrezno orisala pričakovani okvir komentiranih tedenskih oddaj v Informativnem programu TV Slovenija: **mnenja naj bodo podkrepljena z dejstvi, izbor izjav za vsako tematiko naj bo reprezentativen, uporaba jezikovnih prijemov oz. sredstev naj bo premišljen in nikakor žaljiv, v kratkih in preglednih komentiranih formatih naj ima aktualno dogajanje prednost pred ideološkimi temami.**

Dodajam še nekaj poudarkov glede komentarjev oz. komentiranih oddaj, kot sem jih zapisala tudi v drugih mnenjih o sorodnih oddajah, npr. o Utripu decembra 2017 in februarja 2018 ter o Labirintih sveta avgusta in novembra 2018.

Menim, da mora biti komentator pri navajanju dejstev kljub časovnim in drugim omejitvam dolžan biti kar se da natančen. **Dejstva morajo držati, z njimi ni dovoljeno manipulirati, jih razlagati tendenciozno, zavajajoče, parcialno. Izrečeno mnenje je komentator dolžan konkretno argumentirati in pojasniti. Svojih mnenj ne sme podajati na način, kot bi šlo za splošno znano dejstvo, družbeno uglašeno in prevladujoče mnenje ali edino možno razlago.**

Prav tako se mora izogibati pavšalnim sodbam, ki bi jih bilo mogoče razumeti kot podpihovanje stereotipov, nesoglasij in družbenih razkolov.

Priporočilo: uredništvom, ki gojijo komentar ali komentirane oddaje, priporočam redno notranjo debato o pravilih žanra in pluralnosti v podajanju subjektivnih pogledov, stališč in mnenj. Uredništvu Informativnega programa priporočam, da nadaljujejo strokovna izobraževanja o žanrskih zakonitostih in zagotovijo udeležbo avtorjev, ki te zakonitosti prenašajo in uporabljajo v praksi.«

Dnevnik in Poročila: o celovitosti informacij

Gledalec **L. K.** se je pritožil nad poročilom o slovenskem odzivu na dogajanje v Venezueli (Dnevnik, 5. 2. 2019):

»V prispevku o Venezueli ste poročali, da je poslanec Levice Vatovec vladi predlagal, da ne prizna novega predsednika Venezuele. Zamolcali pa ste, da je poslanec SDS Mahnic isti dan vladi predlagal, naj to stori.«

Pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič:**

»V torkovem Dnevniku o stališčih strank nismo objavili prispevka, ampak le kratko novico, v katerem smo sporočili, da je vladna stranka SD želi odločanje o priznanju v DZ, stranka Levica pa pri tej temi odreka podporo vladi. Stališč ostalih strank nismo omenjali. Že dan kasneje smo v daljšem prispevku v TV Dnevniku povzeli stališča vseh strank in dodali tudi tonske izjave predstavnikov strank. Prav tako smo po sredi, ko je priznanje novega predsednika Venezuele postalo izjemno pomembno politično vprašanje v Sloveniji in tudi v očitno razdeljeni vladni koaliciji, stališča strank povzeli še večkrat. In ker bo to izjemno pomembna politična tema tudi v prihodnjih dneh, bomo stališča strank o tem vprašanju še predstavljali in tudi soočali.«

Gledalec **J. J.** je menil, da so bile v Dnevniku z dne 28. 1. 2019 neenakomerno prikazane priprave na evropske volitve:

»... Levica z Tomičevo je bila predstavljena sorazmerno veliko dlje in podrobneje kot Nova Slovenija in Ljudmila Novak«

Iz odgovora **varuhinje:**

»Pripomba se verjetno nanaša na poročanje bruseljske dopisnice o tem, da je Evropska levica za eno od dveh vodilnih kandidatov (ali spitzenkandidatov) te stranke na evropskih volitvah izbrala slovensko poslanko Violeto Tomić (Dnevnik, 28. 1. 2019). Glede na fokus poročanja je razumljivo, da so bile priprave ostalih strank na majske volitve le omenjene. Če bi tudi kakšen drug kandidat iz Slovenija postal t. i. spitzenkandidat kakšne od evropskih strank, bi bilo upravičeno pričakovati, da programi RTV Slovenija tematiki posvetijo enako pozornost.«

Gledalec **J. J.** je pisal glede novice o Delovi javnomnenjski raziskavi (Poročila ob 9h, 11. 2. 2019), ki je bila po njegovem mnenju pomanjkljiva.

»... je bilo objavljeno mnenje ankete Dela o podpori stranki LMŠ premiera Šarca, ki naj bi prehitel SDS in osebno predsednika Pahorja. Nič pa ni bilo govora o podpori ostalim strankam. Prav tako ni bilo nič kritičnega rečeno o tej anketi Dela, ki ga berejo pretežno 'levi' bralci.«

Odgovor varuhinje:

»Dvajsetsekundna vest je sporočala novico o bistvenih zasukih v Delovi anketi: stranka SDS je prvič po več letih zdrsnila na drugo mesto (prehitela jo je vladna stranka LMŠ), predsednik države je izgubil primat na lestvici priljubljenih (prehitel ga je predsednik vlade). Vest ni obravnavala javnomnenjske podpore vsem strankam in vsem osebnostim, prav tako ni šlo za analizo verodostojnosti javnomnenjske raziskave. Sama sem pogrešala natančno navedbo vira in numerusa ankete (Mediana, 731 vprašanih).«

Zadeva Odmevi/Magna

Dve gledalki sta bili kritični do pogovora o okoljevarstvenem dovoljenju za Magno v Odmevih z dne 12. 2. 2019. Gosta voditeljice Rosvite Pesek sta bila Gorazd Marinček, predstavnik civilnodružbene organizacije RoVo, in župan občine Hoče-Slivnica Marko Soršak. Pritožnici sta voditeljici očitali pristranskost in preoster odnos do predstavnika civilne družbe.

»..., ker s takim mišljenjem in le s skrbjo za gospodarsko rast in ne-skrbjo za okolje, so starejše generacije mladim že dovolj uničile prihodnost, potem pa končno en iz starejše generacije, ki se zaveda kako pomembno je, da se gradi na trajnosti in ne na gospodarski panogi preteklosti (aka Magmi) pa še tega popolnoma odpišejo. Oziroma ne le, da ga je voditeljica odpisala ampak so je bila še nespoštljiva do njega; sploh ne prisluhne mnenju, ki ni v sozvočju z njenim.« (G. H.)

»... je v intervjuju grobo pritiskala na g. Marinška, češ da s svojim pritožbami ogroža obratovanje Magne in s tem številna delovna mesta itd. Gospa ni omenila, da so g. Počivalšek in drugi izsilili graditev Magne na vodovarstvenem območju in z Vodovarstvenim dovoljenjem kršili Zakon o vodah. Sedaj izsiljujejo slovensko javnost z izvršenimi dejstvi in brezizhodnostjo, podobno kot s T-6. Po mnenju uredništva Odmevov in g. Rosvite Pesek je kriva za sedanjo brezizhodnost položaja civilna iniciativa, ki je na nedopustnost gradnje opozarjala že od vsega začetka projekta. Sprašujem uredništvo za stališče glede varovanja pitne vode.« (L. S.)

Na prvo pritožbo je odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** odgovorila:

»Voditeljica Odmevov Rosvita Pesek se je na pogovor o usodi Magne pripravila z izčrpnim in poglobljenim raziskovalnim delom in bila pri pogovoru s sogovornikoma odločna in profesionalna.«

Po prejemu druge pritožbe je odgovorna urednica posredovala odziv ekipe Odmevov kot sledi:

»Vaš razmislek je lahko upravičen. Vprašanje je zgolj, kaj pretehta. Ali pretehta dokazovanje okoljevarstvenika gospoda Marinček, da imamo luknjičasto zakonodajo ali pretehtajo delovna mesta na Dravskem polju in širše okolica Maribora, ki si že od propada industrijskih velikanov ni opomogla. Uredništvo Odmevov se je očitno odločilo, da pretehtajo delovna mesta.

Sicer je pa naše vodilo pri vodenju oddaj naslednje; če je sogovornik z izrazitim stališčem zgolj eden – to je bil g. Marinček – se voditelj argumentacijsko postavi »na drugi stran« in izpostavlja argumente druge strani. Ne vidimo namreč potrebe, da bi še voditelj z gostom izpostavljal enake argumente ali preprosto povedano trobil v isti rog.«

Varuhinja je v zadevi podala **mnenje in priporočilo**:

»Kot varuhinja se s takšno razlago, kot jo je podala ekipa Odmevov (in posredovala odgovorna urednica) ne morem strinjati.

Menim, da so uredništva v pogovorih o družbeno relevantnih temah dolžna ohranjati nepristransko držo. Zlasti v kompleksnih in kontroverznih tematikah, o katerih se javno krešejo mnenja, ne morejo izbirati strani ali se postavljati na eno ali drugo stran oz. namesto javnosti tehtati, katera stran ima bolj prav. Vsebine morajo podajati tako, da lahko pretehta javnost.

Iz argumentacije ekipe Odmevov, ki jo je posredovala odgovorna urednica, bi bilo mogoče sklepati, kot da je uredništvo moralo tehtati, ali ima bolj prav okoljevarstvenik ali imajo bolj prav zaposleni. **Menim**, da je dolžnost uredništev tehtati, kako tematiko prikazati v vsej širini, z vsemi pomembnimi dejstvi in okoliščinami, s kritično distanco do vseh strani in brez solidariziranja s katero koli stranjo ter tako, da si lahko gledalci (poslušalci, bralci) sami oblikujejo pogled na konkretno zadevo. V konkretnem primeru so ta dejstva in okoliščine najmanj še tisti, ki jih je navedel predstavnik okoljevarstvene organizacije (neskladnost z zakonodajo, zavajanje s številkami).

Menim, da je v oddajah, v katerih sodelujeta dva gosta, treba poskrbeti, da do besede prideta oba gosta. Če imata povsem različne poglede in stališča o določeni tematiki, kot je bilo v primeru te oddaje, pa je vloga voditelja, da pogovora moderira tako, da tudi dejansko soočita ta stališča. Voditelju ni treba prevzemati vloge tistega, ki se argumentacijsko postavi na eno stran.

Menim pa tudi, da nepristranskosti ni mogoče enačiti s popolno nevtralnostjo voditelja, prav tako ni mogoče odločnosti zamenjevati s pristranskostjo. Voditelj mora v imenu javnosti poskusiti razčistiti nejasne, nerazumljive ali pomanjkljive argumente sogovornikov. Pri tem ima vso pravico biti odločen, prav tako sme izreči poklicno, novinarsko sodbo, ki temelji na relevantnih dejstvih. Ne sme pa izrekati svojega osebnega mnenja, ki je lahko posledica enostranskih pogledov na določena vprašanja

Uredništvu bom **priporočila** poglobljeno strokovno razpravo o nepristranskosti, uravnoteženosti in verodostojnosti, kot so opisani v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike.

Dodajam še, da pritožbe obravnavam z velikim spoštovanjem do pritožnikov, obenem pa enako pričakujem tudi od pritožnikov, da so torej spoštljivi, ko izražajo mnenja in sodbe o ustvarjalcih RTV programov.«

Informativne oddaje: prizori pretiranega nasilja?

Gledalka **I. L.** se je pritožila nad krutimi prizori v televizijskih informativnih oddajah ob poročanju o nepravilnostih v poljski klavnici v prvi polovici februarja.

»Ob prvem prispevku so bili posnetki 'bolnih krav' najavljeni kot ne ravno 'lepi' - torej smo lahko 'zamižali med prispevkom'. Ta isti posnetek se v kasnejših dneh vrtil znova in znova brez 'opozorila', kar menim, da ni ravno nujno. Ista informacija se lahko poda brez tako krutih prizorov. Res je, da je današnji svet vsak dan bolj krut in da temu ne moremo ubežati, ampak morda bi tako 'živo' predstavitev krutosti človeka prikazovali v minimalnem obsegu.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»O tem smo se že pogovarjali in po razkritju nepravilnosti v poljski klavnici smo dobili nekaj pisem gledalcev, da so posnetki preveč kruti, da bi jih ponavljali. V uredništvu smo se odločili, da bomo redkeje objavljali najbolj eksplicitne posnetke.

Kolegica, naša dopisnica iz Nemčije, pa je 30. januarja v prvem prispevku, v katerem smo razkrili grozljivo ravnanje v klavnici začela takole: "Tole so posnetki grozljivega ravnanja s kravami, preveč bolnimi, da bi lahko še hodile." Nismo torej govorili o nelepah posnetkih, pač pa grozljivih.«

Dodatno pojasnilo **varuhinje**:

»Dodajam, da tudi Poklicna merila in načela novinarske etike svarijo pred pretiranim naturalizmom v slikovnih prikazih oz. pred nepotrebnimi ponovitvami mučnih in nasilnih posnetkov, ki ne prispevajo k sporočilnosti in niso nujni za razumevanje sporočila. Vesela sem, ker je urednica zagotovila, da bodo pri ponavljanju najbolj eksplicitnih posnetkov bolj zadržani.«

Moje mnenje: o pravilni razlagi izjave

Gledalec **J. S.** je pohvalil novo oddajo Moje mnenje, menil pa je, da je v oddaji z dne 13. 2. 2019 ena od sodelujočih v oddaji neustrezno interpretirala izjavo predsednika vlade. Po pritožnikovem mnenju je šlo celo za sovražni govor, zaradi česar je pogrešal intervenco voditelja.

»Pritožba se nanaša na tisti del oddaje, ko je bil govor o "zadevi Bazovica" in o naših travmah, temelječih na naši polpretekli zgodovini. Vznemirila me je izjava profesorice astrofizike, češ da je Marjan Šarec (povedano z mojimi besedami) spodbujal "hojo v cerkev". Gospa Šarčeve izjave, ki je bila predvajana kot uvod v tematiko, povezano tako z zadevo Bazovica kot z našimi nasprotji med levimi in desnimi, očitno ni dobro razumela. Šarec ni bil delal reklame za versko dejavnost, ampak je bil nedvoumno povedal, da ni nasprotja med protifašizmom in katoliško usmerjenostjo ljudi. Na srečo je prof. B. Jezerenik Šarca dobro razumel in njegovo izjavo pravilno razložil, zato je zasluži mojo pohvalo.«

Pristojna urednica Manica J. Ambrožič je posredovala pojasnilo voditelja oddaje **Zvezdana Martiča**:

"V napovedi oddaje pravimo, da imajo naši gostje svoje mnenje, kar velja tudi za voditelje oddaje. Kdo je predsednika vlade "pravilno" razumel, se ne da nedvoumno in nepristransko določiti. Napisano je razlog, da se voditelj ni "ustrezno" odzval. Omejevanje pri izražanju mnenja bi se prav tako dalo kako označiti."

Iz dodatnega pojasnila **varuhinje**:

».... nisem zaznala nobenega znaka neprimerne govora, ko bi moral intervenirati voditelj. Premierjevo izjavo, ki se je glasila "Ni dilema, ali Smrt fašizmu! ali hoditi v cerkev, oboje je potrebno!", je pokomentirala z besedami: "Meni se je mogoče malo slišalo, kot da moramo iti v cerkev, kot da poziva, da moramo vsi v cerkev, to pa je mene zmotilo." Gostja ni izrekla nobene obtožbe ali kategorične trditve, ki bi netila sovraštvo, ampak je povedala, kako je sama slišala izjavo.«

Politično s Tanjo Gobec: po premierju tudi opozicija?

Novinar tednika Reporter je uredništvo in varuhinjo vprašal, ali bo pogovoru s predsednikom vlade v oddaji Politično s Tanjo Gobec (17. 2. 2019) sledil pogovor z opozicijo, kot to predvidevajo Poklicna merila in načela novinarske etike.

Gre za točko 4. 2.: »Ko se v naših radijskih in televizijskih programih odločimo za daljši pogovor s predsednikom vlade o aktualnih vprašanjih, bomo opozicijskim strankam ponudili možnost, da pojasnijo svoja stališča v podobni oddaji.«

Varuhinja je na novinarsko vprašanje odgovorila:

»Menim, da bi bilo glede oddaje Politično s Tanjo Gobec, v kateri je bil gost predsednik vlade, smiselno uporabiti ustrezno določilo Poklicnih meril in načel novinarske etike, in opoziciji zagotoviti predstavitev stališč v podobni oddaji.«

Varuhinja je v vednost prejela tudi pritožbo predsednika SNS **Zmaga Jelinčiča Plemenitega** v isti zadevi. Med drugim je menil, da bi morali biti dan po premierjevem nastopu povabljeni predstavniki opozicije, vendar je bila sestava gostov v Odmevih naslednji dan drugačna:

»V studiju so bili predstavniki dveh opozicijskih strank, SDS in NSi, stranke Levica, ki po tolmačenju zakonodajno pravne službe Državnega zbora republike Slovenije ni opozicijska stranka in pa gospa Tanja Fajon, za katero pa sploh ni jasno zakaj je bila tam.«

Iz odziva odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»Pravila, ki jih omenjate, jasno navajajo daljši pogovor s predsednikom vlade o aktualnih vprašanjih. Oddaja Politično, v kateri je Tanja Gobec gostila Marjana Šarca, ni daljša oddaja. Pogovor s predsednikom vlade je bil dolg 10 minut. Tudi v Odmevih smo dan kasneje analizirali presenetljive javnomnenjske izide in prihajajoče evropske volitve s predstavniki pozicije in opozicije; nekatere smo vabili v studio, komentarje drugih pa vključili v obliki izjav. Mnenja vladne koalicije in opozicije smo torej predstavili.«

Mnenje **varuhinje**: Pritrjujem uredništvu, da bi pogovor, ki je trajal 10 minut, težko označili za »daljši pogovor«. Vendar pa menim, da je treba upoštevati tudi dejstvo, da je pogovor s predsednikom vlade trajal v dolžini celotne oddaje Politično s Tanjo Gobec (saj je bil njen edini gost), in tako ni predstavljal le dela neke druge, daljše oddaje (npr. Tarče, Odmevov, Studia City itd.). Prav tako oddaja Politično s Tanjo Gobec ni rubrika znotraj neke druge oddaje, na primer Dnevnika ali Odmevov, ampak gre (ne glede na dolžino) za samostojno oddajo, ki ima začetno in končno špico, in je kot posebna oddaja predlagana, sprejeta, potrjena in vpisana v PPN 2019.

Uredništvu zato **priporočam**, da vnovič premisli kontekst in zasnovo oddaje ter smiselnost uporabe določila iz točke 4. 2. poklicnih meril. Menim, da za to oddajo velja enako, kot za katero koli drugo, da mora uredništvo pri njenem snovanju slediti načelom pluralnosti v spremljanju političnega življenja, kakor tudi uravnoveženosti in predstavitve najširšega obsega mnenj v nizu oddaj.

Koda: kdaj vstop v zasebno življenje ljudi?

Gledalec **H. V.** je pisal o izkušnji, ko je ekipa oddaje Koda januarja v bližini njegovega doma snemala prispevek o izpustu nedovoljenih snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav. Prispevek, ki je bil objavljen 15. januarja, je po njegovem mnenju pokazal, da so novinarji »svoje delo opravili skrbno in temeljito ter se tudi v tonu in strukturi prispevka izogibali vsakršnim neustreznostim ali pretiravanjem«. Ne glede na to pa je prosil za pojasnitev, po kakšnih pravilih se novinarji RTV Slovenija ravnajo, ko poročajo o midsosedskih sporih ter posredno ali neposredno stopajo v zasebna življenja posameznikov oz. skupnosti oz. soseske.

Na vprašanja je odgovorila urednica Kode **Vesna Pfeifer**. V nadaljevanju so poudarki iz vprašanj in odgovorov o kontekstu in vnaprejšnjem opozorilu zasebnikov o načrtovanjem snemanju.

(vpr.) Kdaj je upravičeno, da se javnost seznanja s spori, ki potekajo med zasebniki?

»V oddaji Koda smo na temo onesnaževanja zraka v Prvačini - teme smo se, tako kot to velikokrat počnemo, lotili na pisno pobudo gledalca - prvi prispevek objavili 15. januarja, drugega, ki je bil neke vrste follow-up, pa 12. februarja, ko naj bi bili po prvotni napovedi MOPa že znani rezultati meritev. Meritve izpustov v bližini gledalčevega doma so se namreč zaključile 18. januarja, rezultati analize, ki bodo pokazali, ali je količina škodljivih delcev PM presežena, pa bodo, kot smo zvedeli kasneje, znani konec februarja. Po mnenju strokovnjaka z IJS sicer rezultati ne bodo pokazali preseganja delcev PM10, ker je del dneva, ko je zrak res močno onesnažen, relativno kratek. Kurjenje se izvaja popoldne in zvečer, preostanek dneva pa je zrak dokaj čist. Povprečna koncentracija, ki jo bodo izračunali, bo verjetno pod mejno vrednostjo, kot jo določa direktiva iz leta 2008. Kar pa ne spremeni dejstva, da je del dneva zrak močno onesnažen in ogroža zdravje ljudi. Metodologijo merjenja izpustov je problematiziral tudi ARSO.

Za pripravo prispevkov in same teme smo se torej odločili na osnovi dejstva, da gre za problematiko, ki je v zimskem času še kako aktualna. Pa tudi zaradi tega, ker se je MOP odločil z novo Uredbo o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav vzpostaviti prehodno obdobje, v katerem bo omogočena legalizacija večje zaloge naprav s prevelikimi izpusti, ki so še vedno naprodaj v slovenskih trgovinah.

Zaradi onesnaženega zraka naj bi v Sloveniji vsako leto umrlo 1700 ljudi (vir: znanstveno-strokovni posvet, ki je potekal ob 100. obletnici Oddelka za geografijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani), torej dvajsetkrat več kot v prometnih nesrečah. Največji krivec za onesnažen zrak so - vsaj v zimskih mesecih - male kurilne naprave. Strokovnjaki redno pozivajo vse lastnike malih kurilnih naprav, naj bodo pozorni na kakovost kurišč in energentov, saj je od tega močno odvisna kakovost zraka, ki jo dihajo sami in njihovi sosede.

Iz vsega povedanega je torej jasno, da v dveh prispevkih iz Prvačine tema nikakor niso bili spori med zasebniki, temveč onesnaževanja zraka z malimi kurilnimi napravami in neprimernimi energenti, med katere sodijo tudi vlažna drva.«

(vpr.) Kdaj in ali je upravičeno, da se novinarska ekipa pri zasebnikih oglasi nenapovedano?

»Stika vnaprej nismo mogli vzpostaviti, ker imena in kontaktni podatki sosedov našega gledalca uredništvu niso bila znana. Zanje je novinarka zvedela šele na terenu in se je zato pri vpletenih tudi osebno oglasila s prošnjo za izjavo.«

Odgovorna urednica **Manica. J. Ambrožič**:

»V uredništvu spoštujemo Poklicna merila in načela novinarske etike, ki v delu 5.2 govorijo o zasebnosti in zbiranju podatkov: »O tem, kdaj in zakaj posegamo v posameznikovo zasebnost, se vedno znova pogovorimo in uredniško argumentiramo. Poseg mora biti upravičen z javnim interesom in pri takšnih odločitvah smo vedno in dosledno zelo previdni, saj se zavedamo, kakšno škodo lahko tak poseg povzroči posamezniku in njegovi družini.«

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Kot varuhinja vedno znova opozarjam na kontekst. Uredništvo se v konkretnem primeru (kakor tudi sicer) ni odločilo za poročanje o nekem medsosedskega sporu, ker bi jih o tem obvestil eden od sosedov in ker bi to lahko bilo zanimivo, ampak je pri tej odločitvi presodila

okolščina zimske kurilne sezone, ko se lahko pojavijo primeri prekomernega dimljenja s posledicami za zdravje ljudi, kar spremljajo tudi pristojni organi.

Menim, da imajo posamezniki v svojem zasebnem življenju vedno možnost, da ne le odklonijo komentar, ampak tudi izrecno povedo, da se ne želijo pojaviti v sliki v novinarskem prispevku. Novinarji so takšno željo dolžni spoštovati (razen v izjemnih primerih, ko javni interes pretehta nad zasebnim, ko gre za npr. splošno nevarnost ali izredne razmere). Prav tako se od novinarjev pričakuje, da zelo skrbno uporabljajo slikovno gradivo ter poskrbijo za ustrezno razlikovanje med posnetki, ki so nastali na kraju samem, in posnetki, ki so zgolj ilustrativni, in bi lahko pri gledalcih vzbudili neupravičen vtis, da gre za odsev realnosti.

Čeprav je bil novinarski prikaz tematike korekten in nepristranski, kot ste tudi sami zapisali, menim, da razprave o občutljivem ravnovesjem med zasebnim in javnim niso nikoli odveč in da lahko le prispevajo k še večji odgovornosti in kakovosti novinarskega dela v javnem mediju.«

Z Mišo: potek pogovora z gostom iz Hrvaške

Gospod **A. M.** je podal mnenje o oddaji Z Mišo (24. 2. 2019), v kateri je voditeljica Miša Molk gostila Aleksandra Stankovića:

»Skoda da slovenska RTV ni bolje izkoristila taksnega strokovnjaka in veliko ime kot je g. Stanković, cigar strokovnost in izkusnje bi lahko bolje izkoristili. Ga. Molk ni imela izrazitega mnenja, npr. o novinarjevih delih, stanju nestrpnosti pri nasi sosedi, bolj vztrajna in provokativna bi lahko bila tudi pri vprasanju arbitraze. V bodoce predlagam novinarje, ki si upajo vec in bodo od taksnega kadra in kalibra kot je g. Stankovic, izstisnili vec.«

Odziv odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič**:

»Cenjeni kolega Aleksander Stankovič se ne odloča zelo pogosto za intervjuje, zato je dejstvo, da je privolil v daljši in odkrit pogovor s kolegico Mišo Molk priznanje za njeno delo in poklon njeni avtorski oddaji Z Mišo. Izjemno izkušen televizijski ustvarjalec in voditelj Aleksander Stankovič je nedvomno precej natančno predvideval, kakšen bo pogovor, v katerem bosta z voditeljico v slabi uri osvetlila izjemno paleto tem, povezanih z njegovim delom in osebnostjo, pa tudi z njegovim zasebnim življenjem. In res je, pogovor je bil sproščen, saj sta se pogovarjala dva televizijska kolega s kilometrino, znanjem, izkušnjami in tudi z spoštovanjem in odgovornostjo do dela, ki ga opravljata. Sogovornika sta v pogovoru odprla večino osrednjih aktualnih tem na Hrvaškem: odnosi med Slovenijo in Hrvaško, nasilje nad novinarji na Hrvaškem, revidiranje zgodovine, svoboda govora in razmere na HRT-ju, sovražni govor... V vsako tako oddajo, v vsako še tako sproščeno vprašanje je vloženi izjemno velik pripravi in raziskovalnega dela in sogovornik, ki to dejstvo zelo dobro pozna, saj vsako nedeljo sede v svoj studio z novim gostom, je v nekem trenutku v oddaji presenečeno dejal: "Tudi to veste!" Oddaja Z Mišo je avtorska oddaja, z avtorskim pečatom in kolega Aleksander Stankovič, HTV se je vabilu Miše Molk, TVSLO, odzval.«

Napaki: vremenska grafika in uporaba arhivskega posnetka

Predstavniki Agencije RS za okolje **Janez Markošek**, ki sodeluje v pripravi vremenske rubrike na TV Slovenija, je opozoril na napačno grafiko, uporabljeno po Poročilih ob 17h dne 11. 2.:

»Naj spomnim - za oddaje Vreme po Dnevniku ob 13h in po Poročilih ob 17h dežurni prognostik Arsa posreduje audio posnetek in je pod oddajo podpisan z imenom in priimkom. Na končni izdelek, ki ga vidi gledalec, prognostik nima vpliva, saj mora delavec na TVS audio posnetku "pripeti" ustrezno grafiko.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»V našem procesu bomo okrepili nadzor nad pripravo vremenskih napovedi. Zgodila se nam je napaka, za katero se opravičujemo.«

Gledalec **S. B.** je opazil, da je bil prispevek o sojenju ljubljanskemu županu dne 28. 2. 2019 opremljen z arhivskim posnetkom, ki z obravnavanim postopkom ni povezan; na posnetku je tudi pritožnik, ki prav tako s konkretno tožbo in obravnavo nikakor ni povezan.

»Poročate o postopku zoper Zorana Jankovića in prikazujete mene v prvem planu. Ali se vam to zdi normalno? Absolutno gre za kratenje mojih pravic in skrajno neprofesionalno in meni škodljivo ravnanje. Upam, da bo tudi takemu ravnanju stopil nekdo na prste z odškodninsko tožbo. Tudi sam bom očitno moral vložiti tožbo, da me boste pustili pri miru.«

Odziv odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**

»Posnetek smo v petek zbrisali. Zakaj ni bil zbrisan februarja lani, kot je bilo dogovorjeno, ne vem, ker je bilo to pred začetkom mojega mandata. S kolegi, ki v desku sodelujejo pri pripravi vesti, se je urednica dnevnoinformativnega programa pogovorila, po novem smo še okrepili komunikacijo glede vsebine posnetkov med t. i. mlajšim dežurnim v desku, turnusnim urednikom in urednikom. Zavedamo se resnosti napake in se gosposdu zanjo še enkrat opravičujem.«

Varuhinja podpira ukrepe, s katerimi se možnost ponovitve napak zmanjša na najmanjšo možno mero, saj je v televizijskem medije tovrstne napake težko popraviti.

Dosje iz leta 2001, spletni arhiv in avtorske pravice

Gledalec **S. L.** si je želel v spletnem arhivu RTV 4D ogledati dokumentarni film Dosje: Zločin, ki ne zastara iz leta 2011, avtorja Jožeta Možine.

»Rad bi en podatek oz. eno pričevanje, ampak na rtv4 tega ni, ali je že tako staro?«

Odgovor **varuhinje**:

»Pri pristojnih sem preverila, kako je z dostopnostjo oddaje, ki vas zanima, v spletnem arhivu RTV Slovenija. V vodstvu TV Slovenija so mi pojasnili, da oddaja ni dostopna zaradi nerešenih avtorskih pravic.«

Varuhinja je odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija (kamor sodi oddaja Dosje) **Manico J. Ambrožič** in v. d. direktorico TV Slovenija **Natalijo Gorščak** pozvala, naj se o zadevi pogovorijo z avtorjem in zadevo podrobneje pojasnijo pritožniku. Varuhinja je v vpogled dobila zahtevi dedičev avtorskih pravic besedila, objavljenega v oddaji, ki so leta 2014 in 2017 zahtevali prepoved nadaljnega predvajanja v izvorni obliki.

Pohvala oddaji Intervju, zahvala za prispevek v Tedniku

Gledalka **M. P.** je pohvalila oddajo Intervju z dne 3. 2. 2019, v kateri je Lidija Hren gostila zdravnika Marka Noča.

»Iskreno čestitam gospe Lidiji Hren za odličen intervju in RTV za uvrstitev v program! Oddaja je odlična in obenem najboljši argument za popravilo krivice, ki se je zgodila dr. Noču. Prosim vas posredujte oddajo odgovornim za dodelitev sredstev za raziskave, ki morajo na podlagi navedb v oddaji svojo odločitev spremeniti.«

Na varuhinjin naslov je prispelo več sporočil s pohvalo prispevka v Tedniku z dne 18. 2. o snemanju filma Preboj.

»Pozdravljeni Srčno upam, da bo ta film ugledal luč sveta tudi na vaši hiši in ne boste uredniki podlegli kaki ideološki manipulaciji !!?? Zgodovina je pisala svoje zgodbe in naj bodo lepe, ali grde, s e ne smejo izgubljeni in zatirati !« (**D. T.**)

»Želim izraziti vso podporo avtorjem Tednika za to, da so se drznili končno nagovoriti tudi nas ostale gledalce v tako desničarsko naravnani novinarski hiši, kot je vaša.« (**G. G.**)

»Čestitam za odličen prispevek o snemanju filma na Planini Menini. Spodbujam vas, da RTV Slovenija objavlja še več oddaj o zgodovinskih dejstvih med drugo svetovno vojno.« (**R. V.**)

"Vaš prispevek je bil fenomenalen in upam, da bo takšnih prispevkov vse več. Lepo, da se je začelo delati/pisati tudi v smeri filmske industrije glede zgodovinskih dogodkov na slovenskem.« (**S. P.**)

»Prav takšne reportaže in filme potrebujemo zdaj, ko smo priče vnovičnemu porastu fašizma v svetu! Želimo si čimveč takšnih oddaj in beleženj spominov še živečih borcev. Zdaj je pravi čas! Res, vse pohvale vredno!« (**H. S.**)

Varuhinja je s sporočili seznanila pristojno uredništvo.

Spregled dogodkov: dve pritožbi

Gledalec **J. J.** je vprašal, zakaj TV Slovenija ni poročala o smrti prof. Justina Stanovnika, ki je bil po mnenju pritožnika pomembna osebnost za Slovenijo in za demokracijo.

»RTV kot nacionalna ustanova bi morala spregovoriti o njem – saj ga pozna cela Slovenija. Razne tega je z njegovo osebnostjo povezano Teharje in druga poveljna taborišča po Sloveniji in seveda tudi zapiranje. Kasneje je bil znova aretiran. Gre za trpljenje vseh, celo partizanov, ki se niso strinjali s komunističnim režimom in njegovo totalitarnostjo.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»V radijskih in televizijskih poročilih javnega medija se za objavo osmrtnic oz. novic o smrti domačih in tujih osebnosti odločajo redko, po vsakokratnem tehtanju, pri katerem upoštevajo izstopajočo in vidno vlogo pokojnika v državnem, političnem, kulturnem in civilnodružbenem življenju. Menim, da je tako konservativen pristop tudi primeren. Opazila pa sem, da je bila novica o smrti Justina Stanovnika objavljena na novičarskem portalu: <https://www.rtv slo.si/slovenija/umrl-je-justin-stanovnik/478488>, in sicer na dan (in le nekaj minut pozneje), kot je vest o tem objavila Slovenska tiskovna agencija. Opremljena je bila tudi z arhivskim posnetkom oddaje TV Slovenija, v kateri je nastopil prof. Stanovnik, kar je v primerjavi z objavami na drugih portalih dodana vrednost.«

Direktorica Študijskega centra za narodno spravo **Andreja Valič Zver** se je pritožila, ker TV Slovenija ni poročala o mednarodnem dogodku Temna stran meseca II: soočenje in refleksija, ki je v Državnem svetu RS potekal 13. in 14. novembra 2018.

»Ogorčeni smo, da TV Slovenija o dogodku ni poročala niti enkrat. Veliko naših stalnih spremljevalcev in obiskovalcev se je na nas obrnilo z vprašanjem, kako da o tako pomembni konferenci slovenska televizija ni objavila ničesar. Mogoče bi bilo dobro opraviti primerjavo med poročanjem o projektu Temna stran meseca pred dvajsetimi leti in danes. Pri poročanju o zgoraj naštetih dogodkih na TV opazimo nesorazmerno in selektivno poročanje glede na pomembnost problematike, ki jo omenjeni dogodki prinašajo. Na to nas stalno opozarjajo tudi udeleženci naših prireditev, ki pogrešajo informacije te vrste preko nacionalne televizije. Menimo, da ste kot javna in nacionalna televizija zavezani k aktualni informiranosti svojih gledalcev in da imajo ti kot plačniki RTV naročnine pravico, da so seznanjeni s tematiko, vezano na obravnavo človekovih pravic in dostojanstva.«

Odgovor na vprašanje, zakaj ni bilo prenosa dogodka na TV SLO3, pripravila urednica tega programa **Jadranka Rebernik**:

»V zadnjih letih smo precej okrepili spremljanje dela Državnega sveta, tako s prenosi oziroma posnetki sej zasedanj DS in odborov. Občasno prenašamo tudi različne posvete, ki se odvijajo v prostorih Državnega sveta, niso pa v njegovi organizaciji. Opozoriti moramo, da dvorana Državnega sveta še ni opremljena s kamerami, kot je dvorana Državnega zbora, zato moramo tja pošiljati naše ekipe in opremo.

Kadar torej obstajajo možnosti, pokrijemo tudi posvete, ki jih sicer ne organizira Državni svet in jih nismo dolžni posneti ter predvajati. Takšen je bil denimo primer posveta SCNR, kjer ni šlo za dogodek, ki ga je organiziral Državni svet. Takšne posvete snemamo, če so na voljo tehnične možnosti. V konkretnem primeru smo imeli v informativnem tednu v tednu, ko je potekal posvet SCNR, obsežen projekt lokalnih volitev, zaradi česar so bile ekipe snemalcev obremenjene bolj kot običajno.«

Varuhinja je skušala odgovoriti tudi na vprašanje o poročanju o dogodku:

»Pojasnjujem, da se uredništva o uvrščanju vsebin v posamezne oddaje ter o formi in obsegu obravnave odločajo vsak dan sproti, glede na dnevno bero dogodkov oz. aktualni kontekst ter v skladu s pristojnostmi, kompetencami in akumuliranim znanjem, na podlagi poklicnih meril in seveda v okviru uredniške avtonomije.

Ker je od dogodka minilo že več kot tri mesece, je težko natančno ugotoviti, kakšne argumente so imeli v uredništvu Informativnega programa, da o dogodku niso poročali v dnevnoinformativnih oddajah. Pravzaprav ni mogoče ugotoviti niti tega, ali so bili na dogodek vabljeni. Ko sem preverjala za nazaj, sem ugotovila, da je bil dogodek uvrščen v napovednik Slovenske tiskovne agencije, kar omeni, da je bila uredništvu dostopna elementarna informacija. Pregledala sem tudi novice, ki so bile 13. in 14. novembra uvrščene v dnevnoinformativne oddaje, vendar je s takšno časovno distanco težko presojati kontekst in informativno zgoščenost tistih dni (kot je razvidno iz objav so bile aktualne teme odstop ministra Bandellija, napovedana stavka javnega sektorja, začetek predčasnega glasovanja na lokalnih volitvah, novi zapleti glede brexita... vse do vzpostavitve enotne baze podatkov o slovenskih vojakih, ki so padli v prvi svetovni vojni).

Čeprav torej konkretnega pojasnila o uredniških odločitvah, sprejetih lani jeseni, ne morem podati, pa lahko – podobno, kot v nekaterih drugih primerih v preteklosti – podam načelno mnenje, da je pri odločanju o uvrščanju posameznih vsebin v informativne oddaje javne RTV pomembno upoštevati ne le načelo aktualnosti, ampak tudi načelo raznovrstnosti in pluralnosti. Menim, da morajo uredništva v največji možni meri izhajati iz programske zaveze, da RTV Slovenija spodbuja poznavanje in spoštovanje nacionalne zgodovine, krepi državljanstvo zavest in dviga državljanstvo kulturo. Pri tem gre zagotovo tudi za pietetno in spoštljivo razgrinjanje tematik iz preteklosti, pri čemer lahko javni medij prispeva k dvigu kulture dialoga ter deluje povezovalno in družbeno odgovorno.«

Grafike na TV SLO3: premajhne in neberljive (tretjič: rešitev)

Gledalci so opazili in pohvalili povečanje in boljšo berljivost črk na TV SLO3. Uredništvo je konec januarja sporočilo, da bodo izboljšali grafično podobo, ki je od uvedbe decembrskih novosti sprožila precej kritičnih odzivov (decembrsko poročilo, str. 8; januarsko poročilo, str. 14). Primer:

»Vljudno se Vam zahvaljujem za sprejem in posredovanje mnenja o morebitnih spremembah ter predvsem že spremembo glede vidnosti napisov na dnu ekrana na SLO 3, ki bo lahko izboljšala vidnost tudi za preostale gledalce (starejše, slabovidne...). Tudi druge SLO programe gledam in sem zadovoljna glede pestrosti le-teh, tudi angleških in ameriških nadaljevanjk/nanizank, oddaj.....« (P. A.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Prenos maše iz Boljunca

Gledalec **B. P.** je izrazil željo, da bi ob prenosu bogoslužja vsaj na kratko predstavili tudi kraj, od koder poteka prenos.

»Pred prenosom bi lahko na kratko predstavili kraj, župnijo, kaj se zanimivega dogaja tam okoli. Morda celo kakšen zgodovinski podatek... Kratak pogovor z župnikom pred mašo ali po njej - je to res preveč naporno, zahteva preveč stroškov?, Če že pošljete ekipo tja, to ne bi smelo biti prevelik zalogaj- ali pač? V skrajnem vsaj nekaj kadrov cerkve, njene okolice, morda celo vasi... Boste morda iz Košakov pokazali kaj več?«

Odgovor urednika Uredništva verskih oddaj **Vida Stanovnika**:

»Z izbiro župnij, od koder prenašamo bogoslužja, poskušamo zagotoviti čim bolj pestro in enakomerno zastopanost vseh delov Slovenije. Pri pripravi bogoslužja v določeni župniji sodeluje veliko vernikov, ki pri v prenosu v različnih oblikah predstavijo utrip in dejavnosti v župniji (nastopi pevskih zborov, nastopi predstavnikov različnih skupin, običaji, ki so povezani z bogoslužnim koledarjem, sodelovanje župljanov, ki skrbijo za ureditev cerkve,..). Duhovnik, ki vodi bogoslužje, ima med prenosom priložnost in čas, da poleg razlage verskega nauka, predstavi kraj in župnijo. Tudi same priprave na izvedbo prenosa v župniji potekajo dlje časa. Zaradi naštetega je vsak prenos bogoslužja edinstvena predstavitev duhovnega utripa župnije in ljudi, ki tam živijo. Seveda pa dogodke po slovenskih župnijah spremljamo tudi v rednih oddajah uredništva. O župniji Košaki smo objavili v oddaji Obzorja duha več prispevkov, v katerih smo predstavili župnijo ter prizadevanja in težave pri dokončanju gradnje cerkve.

Prenose bogoslužij začnemo s posnetki zunanosti cerkve in jo tako umestimo v prostor. Žal to vedno ni mogoče. Bi pa vam z velikim veseljem predstavil potek prenosa tudi s tehnične plati, ko bo prenos v župniji blizu vašega bivališča.«

Predlog, vprašanja, pohvali, kritika

Gledalka **M. G.** je predlagala, da bi čim prej predvajali film Črni bratje, kot odziv na trenutno dogajanje in interpretiranje zgodovine. V pristojnem uredništvu so odgovorili, da o tem že razmišljajo.

Gledalko **U. P.** je zanimalo, ali je bila nadaljevanka Skupna odločitev predvajana v celoti. Pristojna urednica tujega igranega programa TV Slovenija **Neli Avberšek Vozelj** je odgovorila, da so bili predvajani vsi posneti deli:

»Obstajata dve različici omenjene nadaljevanke (v krajši je osem delov po 26 min), mi smo kupili 4 dele po 52 min, vsebinsko sta obe različici identični.«

Gledalka **A. F.** je menila, da se e nadaljevanka Kud'amm končala »nelogično«; vprašala je, ali je bila sploh predvajana v celoti. Urednica **Neli Avberšek Vozelj** je pojasnila, da se je končala prva sezona s šestimi deli, druga pa bo za nakup na voljo jeseni.

Gledalec **A. D.** je pohvalil oddajo Ko pop sreča klasiko (14. 2. 2019):

»Rad bi pohvalil avtorje oddaje, ker so pokazali, da imajo vse zvrsti glasbe eno samo mamo - glasbo! Oddaja je odlično predstavila zgodovino klasične glasbe, ki jo predvsem mlajši gledalci ne poznajo, pa tudi sam sem izvedel veliko, meni še neznanih dejstev. BRAVO!«

Gledalka **M. P.** je pohvalila izbor in predvajanje oddaje Življenje z avtizmom (12. 2. 2019):

»Kot mama dečka, ki ima to diagnozo, me zanima vse o tej temi. Sicer so bili v tej oddaji prikazani predvsem ljudje z Aspergerjevim sindromom, ki so visoko funkcionalni. Avtizem ima tudi temnejšo plat - veliko otrok ni verbalnih, imajo samopoškodovalna ravnanja, itd. Sama bi si želela več dokumentarnih oddaj o tej temi, tudi o tem, kako pomagati otroku, nova znanstvena dognanja s tega področja.«

Gledalec **J. B.** je vprašal, zakaj je iz spletnega arhiva umaknjen dokumentarec Električne sanje in kdaj bo predvajana daljša različica. Pojasnilo urednika Dokumentarnega programa TVS **Andraža Pöschla**:

»Dokumentarni program je konec decembra (30. 12. 2018) na spored uvrstil premierno predvajanje celovečerne verzije filma Električne sanje (Miha Kralj, portret). Zaradi tehnične napake (še vedno čakamo na natančna pojasnila) je bila zaradi časovne stiske in napovedanega programa avtomatsko predvajana v uredništvu nenačrtovana krajša verzija filma, ki ni bila zaključena s primerno odjavno špico. To je tudi razlog, da smo projekt umaknili s spletnega arhiva. Krajšo verzijo filma bomo takoj, ko bo opremljena s pravimi podatki o vseh avtorjih, umestili nazaj v spletni arhiv. Predvidoma v naslednjih dneh. Moram ponoviti, da je bil uredniški predlog predvajanje celovečerne verzije, ki smo jo načrtovali v nedeljskem, odprtem terminu. Alternativno predvajanje te verzije je odpadlo zaradi športnega dogodka, tako da je zdaj celovečerni dokumentarni film Električne sanje ponovno načrtovan za predvajanje v terminu: sobota, 30. 3. 2019, ob 18.00 na TVS2. Seveda bo tudi ta verzija po premiernem predvajanju dostopna za ogled na spletnem predvajalniku RTVSLO.«

Gledalec **G. G.** je bil neprijetno presenečen ob predvajanju filma Lahko noč, mamica (2. 2. 2019); menil je, da je film preveč nasilen za predvajanje na javni televiziji. Pojasnilo je pripravila urednica tujega igranega programa **Neli Avberšek Vozelj**:

»Žal nam je, da vas je film Lahko noč mamica tako razburil. In to navkljub dejstvu, da smo ga predvajali v soboto po 23.00. Zato smo mnenja, da film nikakor ni bil na sporedu prezgodaj, saj naj bi takrat mladina že spala. Prav tako je bil korektno označen z oznako 15+. Strinjamo se z vami, da je film tesnoben in brutalen, ampak takšen je včasih pristop nekaterih avtorjev, izvira pa iz zaznave življenja v tem času in prostoru.

V primeru filma Lahko noč, mamica gre za kritiško čislan film, ki je med drugim leta 2014 na festivalu LIFFe prepričal mednarodno žirijo in bil nagrajen z Vodomcem za najboljši film festivala. Kot zmagovalac najpomembnejšega mednarodnega filmskega festivala v Sloveniji si je tudi prislužil odkup za predvajanje na TV Slovenija, saj v času festivala poskušamo predvajati zmagovalce iz prejšnjih let. Film je bil tako premierno predvajan v enakem terminu 11.11.2017 in takrat ni bilo nobenih pripomb. Pred tem je bil predvajan tudi na TV postaji HBO in po naših informacijah prav tako ni bilo nobenih pripomb.

Na TV Slovenija poskušamo našemu avditoriju predstavljati pomembne filme na področju avtorskega filma in ga informirati o novih, prebojnih in globalno prepoznanih avtorskih poetikah in avtorjih samih. Taki filmi seveda niso za vsak okus, zato pa imamo oblikovane raznolike termine z različnimi filmskimi žanri in zahtevnostmi ob različnih urah dneva.«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

EMA: o kletvicah, glasovanju, angleščini...

Varuhinja je prejela 10 pisnih in še nekaj telefonskih odzivov na Emo, izbor slovenske pesem za pesem Evrovizije. Več gledalcev je kritiziralo opazko ene od žirantk glede zmagovalne skladbe in menilo, da bi se morala TV Slovenija za kletvico, ki je »ušla v eter« gledalcem opravičiti:

»Ob ponovnem ogledu posnetka vidim, je bil ta del že izrezan. Vseeno menim, da bi se moral RTV opravičiti gledalcem za spodrseljaj in neprofesionalnost podeljevalke, ki bi morala biti vsaj navzven nevtralna.« (V. R.)

»Take izjave lahko daješ v gostilni za šankom, nikakor pa ne na javni instituciji, kot je nacionalna RTV. Zato pričakujem, da se tej puncici zapro vsa vrata na Kolodvorski 2, ker si ne bi želel, da jo še kdaj vidim v Vikendu paketu ali kateri koli drugi javni prireditvi izpod vašega okrilja oz. oddaji iz vaše produkcije, ki jo posredno financiramo plačniki RTV prispevka.« (P. S.)

Odziv odgovornega urednika Razvedrilnega programa **Vanje Vardjana**:

»EMA 2019 je projekt, v katerega RTV Slovenija vloži veliko sredstev z željo, da bi gledalcem ponudili najsodobnejši televizijski dogodek, slovenskim glasbenikom pa edinstveno priložnost, da se predstavijo z enim najboljših glasbenih izdelkov tako zvočno kot vizualno. Letos smo dokazali, da z najnaprednejšimi LED zasloni lahko dosežemo vizualizacijo izbora na najvišji produkcijski ravni. RTV Slovenija vsakemu izvajalcu zagotavlja enake možnosti za nastop. Pristop je pravzaprav enak kot na izboru za Pesem Evrovizije. Tudi letošnja voditeljica Eme Ajda Smrekar se je po našem mnenju, približala, oziroma dosegla te standarde.

Strokovna žirija, med njimi tudi Lea Sirk, kot ena od treh članov žirije, je svoje delo žiranta opravila profesionalno in pri svojem delu ni dajala prednosti nikomur. Nastope je ocenjevala strokovno in v skladu s postopkom, ki je predviden za ocenjevanje na izboru EMA. Vsak nastop na EMI mora žirant v skladu s pravilnikom oceniti z oceno od 1 do 5. Lea Sirk je tako Raiven kot Zali Kralj in Gašperju Šantlu po njunih nastopih pred superfinalom dodelila enaki oceni in strokovno ocenila, da imata enaki možnosti za zmago. Gledalci in poslušalci ter uporabniki MMC RTV Slovenija pa so potem s telefonskim glasovanjem izbrali končnega zmagovalca.

Njeno mnenje po izidu telefonskega glasovanja, do katerega ima potem, ko je strokovno opravila svoje delo žiranta, pravico, pa je bilo podano v javnost ob uporabi neprimernih besed, za kar se gledalcem, poslušalcem in uporabnikom MMC RTV iskreno opravičujemo. Na to smo opozorili Leo Sirk in kot smo razumeli je tudi njej žal za uporabo teh besed. RP TVS in RTV Slovenija pa ne moreta odgovarjati za besede, ki jih je Lea Sirk izrekla po koncu izbora EMA 2019.«

Več kritik je bilo tudi glede izbora zmagovalne skladbe, ko je izbor opravila žirija, gledalstvo pa je lahko glas oddalo le za enega od dveh finalistov. Varuhinja je pritožnikom posredovala pojasnilo odgovornega urednika Vanje Vardjana, objavljeno v januarskem poročilu (str. 18). Primer odzivov na potek glasovanja:

»Kako lahko RTV mesece oglašuje EMO, češ kako bodo gledalci izbirali pesem za Evrovizijo. Larifari in kot ničkolikokrat ponovno zavajanje ljudi. O kakšni izbiri je govora, nikakršni, niti teoretični kaj šele praktični. Zanima me, kdo na RTV si je v imenu nas gledalcev izmislil takšen koncept izbire. Zakaj gledalci nimamo priložnosti glasovati za svoje favorite. Ne rečem, da bi strokovna ocenila pesmi, vendar bi morali tudi gledalci imeti priložnost prave izbire (vsaj 50:50).« (I. G.)

»Na emi je sicer bilo nekaj poslušljivih primernih pesmi. Zakaj sploh žirija? Sam bi glasoval, a ne za finalistke, ampak za mojega favorita. In enako družina, prijatelji. Žirija je očitno kitchen - da se ne ponavljam. Lahko povejo svoje mnenje, a naj ne eliminirajo.« (L. G.)

Na varuhinjin naslov ni prispela nobena pohvala. Kritična mnenja so se sicer nanašala tudi na angleščino v besedilih, potek oddaje in dejstvo, da RTV Slovenija sodeluje v izboru. Mnenja je varuhinja v anonimizirani obliki posredovala uredništvu. Nekaj primerov:

»Razumem, da nekateri kandidati za Evrovizijo pojejo v angleščini, saj upajo, da bodo skladbe lahko predstavili mednarodnemu občinstvu in želijo, da bi to razumelo njihova besedila, ne vidim pa nobenega razloga, da za vmesni program, ki je namenjen večinoma slovenskemu občinstvu, izberete skladbe z angleškimi besedili (čeprav slovenskih avtorjev). Če ne boste vi spodbujali nastajanje skladb s slovenskimi besedili, kdo jih bo?« (V. R.)

»Voditeljica s prisilnim obnašanjem, nobene sproščenosti. Vse skozi se je poganjala z rokami, kot bi poganjala kolo. Vse skupaj ena velika žalost. Sramota. Zmagovalca in vsi ostali, kakšno petje je to, naj se gredo malo še učiti. Na evroviziji se bomo samo osramotili. Ali ni škoda zapravljati denarja.« (M. Č.)

»Zdaj je pa dovolj porabe našega obveznega prispevka RVT in RTV EME. Poglejte odzive na emo na družbenih omrežjih. Kdo daje pravico RTV da v imenu Slovenije ona sama vse izbere, ves postopek, izvajalce, komisijo in zmagovalca..... Zahtevam, da se takoj v RSloveniji ukine obvezni prispevek za RTV za vse državljane!« (L. K.)

Vse o Emi (leta 2019, 2012 in 2013)

Gledalka **A. M.** je zastavila več vprašanj o postopkih izbire sodelujočih na Emi. Zanimala jo je možnost neposrednega vabila glasbenikov k sodelovanju, ki je bila predvidena tudi v razpisu za letošnjo Emo, vprašala pa je tudi, kako je leta 2013 potekal interni izbor za pesem, ki je sodelovala na Evroviziji, ter o morebitnih povezavah med zaposlenimi na RTV in sodelujočimi na Emi 2012.

Varuhinja nima nobenih pritožnosti glede razpisov za Emo, lahko pa v vlogi angažirane posrednice pristojne zaprosi za pojasnila. Vendar od uredništev težko pričakuje, da bodo analizirala dogajanja pred več leti, ko je bil kontekst povsem drugačen, in ko so bili tudi odgovorni za postopke drugi. Kljub temu je uredništvu Razvedrilnega programa Vanjo Vardjana in v. d. direktorice TV Slovenija Natalijo Gorščak prosila za pojasnila, predvsem zato, ker je zagovornica razvidnega delovanja in korektne komunikacije z občinstvom.

Odgovor, ki ga je prejela od uredništva, je posredovala gledalki, v tem poročilu pa objavlja le pojasnilo, ki se nanaša na letošnjo Emo in ima aktualno vsebinsko vrednost za občinstvo. Ta del pojasnila pristojnega urednika je objavljen kot **PRILOGA 2** na str. 40.

Merila za snemanje in predvajanje koncertov

Gledalec **D. D.** je podal pritožbo, ker so po njegovem mnenju nekatere glasbene skupine privilegirane in večkrat uvrščene v TV-program kot druge. Pri tem je izrecno omenil skupino Prifarski muzikanti. Vprašal je, kakšna so merila za izbor koncertov, ki bi bili zanimivi za gledalce javne televizije, ter kakšen je poslovni vidik: ali gre za skupno vlaganje oz. »koprodukcijo«.

Odgovor je pripravil **Vanja Vardjan**, odgovorni urednik Razvedrilnega programa:

»Za snemanje koncerta Prifarskih muzikantov smo se v RP TVS odločili zato, ker je bil ta organiziran ob 30 letnici te skupine, ki je zelo priljubljena v Sloveniji. Da je bila odločitev pravilna kažejo podatki o gledanosti, saj je bil koncert tako v petek kot v soboto najbolj gledana oddaja v svojem terminu med vsemi televizijskimi kanali v Sloveniji.

Pri odločanju o snemanju koncertih v RP TVS upoštevamo sledeče kriterije: pomembnost ali priljubljenost skupine/glasbenika v Sloveniji, kakovost, zgodovinski okvir (obletnice, obeležitev pomembnih preteklih glasbenih dogodkov). RP TVS snema koncerte na način, da ob programski odločitvi preverimo ali organizator koncerta zagotavlja, da RTV Slovenija ob snemanju ne bo imel stroškov z organizacijo na samem prizorišču. RP TVS koncert samo posname, ob tem pa pregleda scenarij in vsebino dogodka ter ju predhodno odobri.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Kaj gledalci pričakujejo od komentatorjev?

Po e-pošti in telefonu je bilo podanih 6 pritožb nad športnimi komentatorji. Posredovane so bile odgovornemu uredniku Športnega programa **Gregorju Peternelu**, s prošnjo, naj jih analizira ter se o ugotovitvah pogovori s sodelavci. Primeri pritožb:

»Gledam skoke, ne dvomim v sposobnosti Andreja Stareta in tudi njegovi komentarji so dostikrat duhoviti in zanimivi, AMPAK....njegovo pokašljevanje ... « (**L. J.**)

»Mene v vseh mojih letih še nihče ni vprašal glede programske sheme ali izbire voditeljev oziroma podajanja ocene ! Tokrat imam v mislih komentatorja Andreja Stareta ,ki nam želi predstaviti svojo verzijo komentiranja smučarskih skokov« (**B. J.**)

»Prosim, da športnem uredništvu predložite pritožbo na komentatorja Stareta.... Danes me je motilo pri prenašanju nogometne tekme Krško - Olimpija, neprestano otroško govorenje petletnega otroka in povrh navijanje pristransko za Olimpijo. Pričakoval bi nepristransko. Podariti moram, da nisem navijač ene in ne druge ekipe.« (M. K.)

»Protestiram, ker moram ob spremljanju prenosov smučarskih tekmovanj za moške, ne le danes 11.2 2019 ampak vedno, ko naj bi jih komentiral Urban Lavrenčič, poslušati njegovo neartikulirano kričanje. (...) Da je lahko komentiranje vsebinsko polno, uglajeno, napeto pa primerno brez ustvarjanja nepotrebne nervoze, lahko celo z občasnim humornim vložkom, pozitivno tudi ko naši tekmovalci ne dosegajo rezultatov prav pri vrhu dokazujeta res odlična komentatorja TVS - ženskega smučanja mlajši gospod Hudomalj pa izkušenejši gospod Stare v skokih in še kje. (Ž. R.)

Primer odgovora **varuhinje**:

»Prejela sem vaše sporočilo, v katerem grajate športnega komentatorja TV Slovenija. Posredovala sem ga pristojnemu uredništvu Športnega programa TV Slovenija in odgovornega urednika Gregorja Peternela prosila, da opravi analizo in ugotovitve upošteva v nadaljnjem snovanju televizijskih programov. RTV Slovenija v svojih številnih radijskih in televizijskih oddajah ne more upoštevati okusov vseh gledalcev in poslušalcev. Vsekakor pa je dolžnost pristojnih, da poskrbijo za strokovnost, nepristranskost, vsebinsko in medijsko podkovanost ter govorno primernost javnih govorcev v svojih programih. Na podlagi vašega sporočila bom pristojnega urednika še enkrat spomnila na to dolžnost.«

Križanje programa in oglasov

Gledalka **S. K.** je opozorila na okrnjen prenos z dveh športnih dogodkov (10. 2.), ker so športno dogajanje prekrili oglasi.

»Ne bom veliko pisala, ker sem se na to temo že pritožila, samo povem, da se dobesedno norčujete iz gledalcev, same reklame to je noro in to tudi v momentu, ko bi bilo potrebno preklopiti iz ženskih na moške skoke. Vem, da se nima smisla pritoževati, ker vaša poslovna politika je mimo želja gledalcev.«

Odgovorni urednik Športnega programa **Gregor Peternel** je potrdil, da so imeli v usklajevanju televizijskih prenosov težave:

"Da, zaradi vremenski težav se je tekma na Ljubnem zavlekla. Zamudili smo, mislim, manj kot polovico prve serije moške tekme v Lahtiju, res pa je, da smo med prehodom iz enega prizorišča na drugega predvajali tudi reklame. A zaradi reklam nismo zamudili skoka slovenskega skakalca."

Iz dodatnega **varuhinjin**ega odgovora:

»Dodajam splošno pojasnilo, da so oglasi pomemben vir prihodka za delovanje celotnega RTV servisa, ki ni le televizija, in ki po stroških dejavnosti daleč presega prihodke iz RTV prispevka, kar velja tudi za stroške športnih televizijskih prenosov.

Srčno upam, da bo v prihodnje čim manj primerov, ko bodo nepredvidljive okoliščine snovalcem programa pomešale štrene in se bodo oglasi, načrtovani za premor, predvajali tam, kjer so za gledalce posebej moteči.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Zakaj nekaterih oddaj ni v spletnem arhivu?

Poslušalec **V. Ž.** je vprašal, zakaj radijske oddaje Nedeljsko dopoldne z Ljerko niso dostopne v spletnem arhivu. Odgovorni urednik Prvega programa Radia Slovenija **Andrej Stopar** je pojasnil:

»Avtorske pravice za glasbo za splet so posebno poglavje, zato glasbenih oddaj praviloma ne arhiviramo ali pa so na spletu dostopne kvečjemu teden dni oz. dlje časa s posebnih dovoljenjem avtorjev oz. zastopnikov njihovih pravic. Za glasbo, ki jo predvajamo v oddaji Nedeljsko dopoldne z Ljerko, je pridobitev avtorskih pravic za splet zelo zapleteno. Obenem je posamezne oddaje tematsko težko opredeliti, ker gre večinoma za sproščen avtorčin klepet s poslušalci, izpolnjevanje glasbenih želja, zato arhiviranje zgolj govornih del oddaj, brez glasbe, ni smiselno.«

O celovitosti poročanja ob spominskem dnevu

Poslušalec **J. J.** je pisal glede poročila ob svetovnem dnevu spomina na žrtve holokavsta, ki je bilo objavljeno v Drugi jutranji kroniki 27. 1.:

»Jutranja poročila 27.1. 2019: Odkritje Auschwitza prikazani kot jetniki samo Judje, ne pa tudi drugi narodi in obenem nič o tem, kako je osvoboditev pomenila za nekatere zapornike nov zapor ali smrt pod komunisti.«

Varuhinja je pojasnila, da so na tem radijskem programu čez dan v vseh informativnih oddajah posvečali pozornost spominskemu dnevu, v vsaki oddaji z drugega vidika. Ogovorni urednik Prvega **Andrej Stopar** pa je glede prispevka v Drugi jutranji kroniki zapisal:

»Nismo želeli zanikati drugih žrtev koncentracijskega taborišča Auschwitz (ali drugih taborišč). Tudi slovenski davek je bil v tem primeru grozljivo visok in tega ne moremo in ne smemo pozabiti. Prepričani smo, da dobronamerno uho ta kontekst zlahka zaznava in slišano umešča vanj. Zgodovinski spomin na te zločine moramo ohranjati, obenem pa smo prepričani, da s poudarjanjem najbolj množične judovske tragedije ne zmanjšujemo pomena ali krnimo spomina na druge žrtve. Prispevek v Drugi jutranji kroniki ni bil edini, ne ta dan, ne tudi sicer v naših programih, v katerih smo pozorni na boleče zgodovinske teme. Menimo, da nenehno poudarjanje, »da ni šlo samo za Jude« skuša prej relativizirati tragedijo Judov oz. zmanjšati njene razsežnosti, kot pa »uravnotežiti« javno razpravo.«

Glasba na Prvem: uslišite starejše poslušalce!

Poslušalec **P. B.** je v daljšem pismu izrazil mnenje, da je starejša generacija poslušalcev zastopljena in skoraj izločena, saj je slovenske glasbe na Prvem vse manj.

»V času kosila – okrog 12. ure, ko se zberemo za domačo mizo, nam predvajate tako glasbo, da smo primorani poiskati boljši program – to pa je največkrat radio Ognjišče. Po ostalih vsebinah vašega prvega programa pa je vaš radio neprimerno boljši od drugih programov in drugih radijskih postaj.

Mislimo, da so vaši radijski uredniki v tem primeru pozabili ali zanemarili starejšo populacijo poslušalcev, ki še vedno najraje prisluhne izvorni slovenski pesmi in narodno zabavni glasbi. Imamo številne svetovne znane ansamble kot so: Avsenik, Slak, Mihelič, Modrijani, Zajc, Poljanšek, Žlindra in še in še. Imamo tudi številne zборе, oktete in soliste, ki prepevajo naše domače pesmi. Predvidevamo, da so glasbeni uredniki mlajše generacije in jim ta glasba ne pomeni toliko kot nam starejšim.«

Iz odziva odgovornega urednika **Andreja Stoparja**:

»... Uredništvo je prepričano, da bi bilo nesorazmerno izpostavljanje ene glasbene zvrsti na škodo drugih, neustrezno. Razlogov pa je več: tako bi dajali prednost že tako komercialno najuspešnejši glasbeni zvrsti, obenem pa okrnili res širok razpon glasbene ustvarjalnosti na Slovenskem. Na Prvem vrtimo predvsem starejšo glasbo, več kot polovica glasbe je slovenske, slišite lahko od ljudske, etno glasbe, do popevk, zimzelenih melodij, popa, rocka, narodno zabavne glasbe in tako naprej. To je po našem mnenju domoljubno. Obenem pa je vse skupaj postavljeno v kontekst svetovne produkcije, glasbe z angleškega, balkanskega, srednjeevropskega, nemškega, italijanskega, francoskega in še kakšnega govornega območja. V času, ko vam to pišem, nismo zavrteli niti ene tuje skladbe, večina skladb pa je starejših, kot sem star jaz, ki odločno korakam v peto desetletje. Nekatere glasbe je več v glasbenih opremah, druge več v specializiranih oddajah. Takšne glasbene podobe nima noben drug program, ne v sistemu javnega servisa, kot tudi ne v komercialnih sferah.

Če vas zanima predvsem narodno zabavna, je ta izpostavljena predvsem zjutraj in ob nedeljah ter v oddaji Četrtek večer, s katero skušamo ne le opozoriti na naš arhiv, ampak tudi na sodobne tokove te zvrsti in mlade ustvarjalce. Kljub izjemno veliki produkciji kakovosti v tej zvrsti ni toliko, kot bi si želeli, saj se večina spreminja v t. i. turbo folk, za katerega pa, o tem smo prepričani, ni prostora na nacionalnem radiu. (...)

In na koncu spet bolj osebna nota: narodno zabavno glasbo povezuje z domoljubjem in slovenstvom. Veste, katera zvrst meni zveni najbolj »slovensko?« Poleg ljudske glasbe (kar narodno zabavna ni, še več, ljudje pogosto ne ločijo več med narodno zabavno in ljudsko glasbo) in njenih etno izpeljav, mi neprimerno bolj slovensko zvenijo Ipavčevi samospevi. Nekaj, kar je nastalo približno 60 do 70 let, preden je sploh nastal koncept narodno zabavne glasbe. Slovenskega duha je v svoji Slovenski suiti odlično ujel tudi skladatelj Aldo Kumar. Suito smo naročili na Prvem, ob 50-letnici oddaje Slovenska zemlja v pesmi in besedi (oddaja neguje ljudsko izročilo slovenske glasbe). Ampak tovrstne zvrsti sodijo bolj med klasično glasbo, zato jih na Prvem slišite zelo redko.«

Iz dodatnega pojasnila **varuhinje**:

»Menim, da je posebej velik izziv vprašanje, kakšen program ustvarjati za poslušalce, ki ste ob radijskih sprejemnikih vsak dan in poslušate oddaje v takšnem zaporedju, kot so predvajane, in kako za tisto publiko, ki radijske vsebine spremlja po koščkih, prek sodobnih naprav in v modernejših oblikah (npr. podcasti, oddaje na spletu). Vsekakor menim, da morajo takšne odločitve najprej sloneti na strokovnih argumentih, ki jih lahko zagovarjajo strokovnjaki za glasbo in radijski medij, obenem pa morajo upoštevati tudi želje občinstva, saj uredništva ne morejo krojiti programa, če ne poznajo svoje publike in njenega bioritma. Gre za kompleksno zadevo, ki je tudi največji zalogaj. Menim, da bi bilo narobe, če bi uredništvo zanikalo obstoj generacijskih razlik, če bi vztrajalo, da ima edino prav in bi ustvarjalo (glasbeni) program za publiko, ki je nima, s tem pa odganjalo publiko, ki jo ima.«

Izmenjava mnenj o Četrtkovih večerih domačih pesmi in napevov ter Medenini

Poslušalec **J. F.** je bil kritičen do zadnje četrtkove glasbene oddaje, saj je bila po njegovem mnenju »zamerikanizirana in do obisti spremenjena«. Vprašal je, zakaj je to potrebno. Opozoril je tudi na oddajo Medenina, posvečeni glasbi godb in pihalnih orkestrrov.

»Ob množici domačih godb in pihalnih orkestrrov, da vseh svetovnih niti ne omenjam, tistih nekaj minut urednik spremeni v oddajo raznih brass in djez zasedb, da se človeku lahko res pošteno zameri. Sprašujem se zakaj? Edina oddaja, ki je namenjena tej zvrsti glasbe, nima več prostora na programu.«

Poslušalec je prejel obširno pojasnilo glasbenega urednika **Tomaža Gučka**, ki je očitke zavrnil. Pojasnil je odločitev, da v Četrtkov večer domačih pesmi in napevov povabi Andrej Toplišek Trio:

» Andrej Toplišek, sicer odličan, če ne eden najboljših harmonikarjev ta hip, je do pred kratkim igral pri Okroglih Muzikantih - njihov zadnji nastop je bil pred mesecem dni iz Restavracije Pri Jožovcu in ta dogodek je Radio Slovenija – Prvi program prenašal živo iz Begunj! Bili smo tam na njihovem zadnjem nastopu (!), Okrogli muzikantje pa veljajo za eno najboljših kvintetovskih zasedb ta hip. Skupaj so igrali dvajset let in po tem času, se je njihov harmonikar odločil, da ustanovi novo zasedbo, ker je začutil potrebo, da se tej glasbeni zvrsti posveti na nov, z avtorskimi, torej lastnimi skladbami, podkrepjen način. Kako mu je to uspelo (sedaj smo pri tem) pa je seveda stvar publike, ki njihov (Andrej Toplišek Trio) nastop ocenjuje.... Vam ta glasba, kot ste napisali, ni bila všeč....

Na spletu pa - oddajo namreč prenašamo tudi preko FB strani Radia Prvi - so bili odzivi ravno obratni (...) ima oddaja tudi preko šest tisoč petsto ogledov in šestintrideset delitev, ter preko dvesto všečkov, kar je za radijsko oddajo lep uspeh.«

Glede oddaje Medenina je urednik Guček zapisal:

»Vse oddaje imam arhivirane in upam si trditi, da sem radijski arhiv, ki mi je na začetku mojega dela kazal nekaj sto posnetkov, obogatil in »prečesal« do zadnjega kotička – ne trdim, da česa nisem zavrtel, ampak, verjemite, preko tri tisoč naslovov skladb v vseh teh letih, da vsakoletnih koncertov naših dveh profesionalnih pihalnih orkestrrov in tudi amaterskih godb ne omenjam.

Ob tem redno skrbim, da sodelujemo z Zvezo slovenskih godb, da spodbujamo godbe, da snemajo (tu nastaja problem, včasih so posnetki zelo slabi, ker jih snema že skoraj vsak, ki to zna, največkrat pa ne zna – tu bi se moral Radio bolj potruditi, žal pa vedno pridemo do denarja, ki ga manjka na vseh koncih in krajih...) in skladatelje, da kaj napišejo za njih...Preko 80% vseh izvajalcev v Medenini je slovenskih!

Brass (ali po naše trobilne) zasedbe pa so stalnica današnjega časa – zato jih redno uvrščam v program, saj imajo poslušalstvo – predvsem mlajši godbeniki in poslušalci jim radi prisluhnejo.

Upam si trditi, da so to izredno kvalitetne zasedbe, včasih dosti bolj prefinjenega zvoka, kot kakšna druga večja godba, pihalni orkester itd....«

MMC

I. VSEBINA

Izbris komentarjev: hočemo pojasnila!

Trije uporabniki so varuhu pisali zaradi izbrisa komentarjev pod članki na portalu www.rtv slo.si. Zatrjevali so, da niso prejeli pojasnila, zakaj so moderatorji zbrisali njihov komentar. Zahtevali so tudi, da varuh presodi, ali so moderatorji ravnali prav in v skladu s spletnim kodeksom. Varuhinja je v Uredništvu novih medijev preverila, ali so pritožnikom odgovarjali in kako. Pritožnikom je odgovorila, da so moderatorji po njenem mnenju ustrezno odgovorili na pritožbe.

V konkretnih primerih so komentarje izbrisali zaradi naslednjih kršitev Standardov in pravil komuniciranja na spletnem mestu rtvslo.si:

- 1) neprimerna raven izražanja mnenj (Pravila: 3. Ostro kritiko ali nestrinjanje s posameznimi mnenji bom izražal brez osebnih napadov in žalitev. Kritike organizacij, institucij, skupnosti ali strank bom argumentiral in izrazil na vljuden način.);
- 2) komentiranje izven teme (Pravila: 6. Na forumu ter v komentarjih novic in blogov se bom držal tematike novic, bloga ali foruma. Debate ne bom preusmerjal na drugo tematiko in sporočila, ki z izvirno temo niso vsebinsko povezani. Teme na forumu bom poimenoval smiselno in ne bom odpiral več tem z isto tematiko ali ponavljal praznih in identičnih sporočil (smetil));
- 3) uporaba velikih črk je proti pravilom sodelovanja na portalu (Pravila: 12. V svojem prispevku bom upošteval pravila e-bontona, po katerem ni priporočljiva uporaba velikih črk, ki pomenijo KRIČANJE, uporaba okrepljenih ali ležečih črk za celotne komentarje ali prispevke, saj so te namenjene poudarku dela besedila. Z upoštevanjem oblikovnih pravil bo portal preglednejši za vse uporabnike.«).

Uredništvo: še skrbnejši nadzor komentarjev

Urednica uredništva novih medijev **Kaja Jakopič** je sporočila spremembe v nadzoru komentarjev na www.rtv slo.si, ki so v veljavi od 18. 2.:

»V skladu s politiko Uredništva za nove medije glede dviganja standardov razprave pod novicami smo uvedli novi spremembi. V nočnem času od 23.00 do 6.00, ko moderatorji ne pregledujejo objavljenih komentarjev, komentiranje pod novicami ni mogoče. Prav tako komentiranje novic 5 dni po objavi ni več mogoče, saj po tem času novica več ne »živi« in komentiranje vsebine ni več smiselno.«

II. STORITVE

Ogled TV-vsebin v tujini

Gledalca **D. K.** je zanimalo, kako lahko v Švici spremlja program TV Slovenija prek RTV4D.

Odgovor **varuhinje**:

»Načeloma lahko povem, da se TV program prek RTV 4D v Sloveniji in v tujini spremlja na enak način, razen v primeru t. i. geoblokade. Če RTV Slovenija nima pravic za razširjanje vsebine zunaj ozemlja Slovenije, potem se ta vsebina zatemni. Po zatrjevanju pristojnih potekajo prizadevanja, da bi imeli plačniki RTV prispevka tudi znotraj EU možnost spremljanja vseh vsebin.

Če sprašujete glede arhivskih televizijskih vsebin, pa na splošno za vse gledalce velja enako pravilo, da se je za ogled televizijskega arhiva na spletu treba registrirati.

Če imate kakšno specifično vprašanje, boste morda odgovor našli na tej povezavi: <https://www.rtvlo.si/uporaba/uporabniski-racun-rtvslo-si/455921>. Za konkretne težave z registracijo pa prosim pišite na MMC@rtvslo.si.

Nedostopni Pričevalci!

Gledalka **T. G. P.**, ki živi na Dunaju, se je pritožila, ker si ni mogla ogledati oddaje Pričevalci z gostjo Lidijo Drobnič.

»Na moje veliko presenečenje to ni bilo mogoče, in sicer z več kot prozornim izgovorom, da to ne gre zaradi avtorskih pravic. Mi vsi - tudi jaz torej v Ljubljani, plačujemo te avtorske pravice. Mislim, da gre tukaj za nekaj povsem drugega in da ni nobenih pravnih razlogov za tako ravnanje. Oddaja "pričevalci" je trn v peti marsikomu v Sloveniji. Že dalj časa zasledujem, da se jo na vse mogoče načine skuša preprečiti ali pa vsaj omejiti. Sedaj se torej preprečuje gledanje pri naših sonarodnjakih v Južni Ameriki, ZDA, Avstraliji in tudi v Evropi. RTV Slovenija je javna inštitucija, ki je zavezana neodvisnosti in nepristranskosti, kar pomeni, da mora hkrati nuditi raznolikost mnenj in sicer tako, "da noben pomemben sklop misli ne bo zaveden ali premalo zastopan", kot piše v kodeksu BBC, ki je imel velik vpliv na medijski prostor v demokratičnih državah na zahodu. Na podlagi televizijskega programa lahko zelo hitro ugotovimo, da temu ni tako, ker niso vse družbene strani oz. sklopi enakopravno predstavljeni, nekaterih pomembnih "neprijetnih" tem pa sploh ni moč zaslediti.«

Odgovor vodje MMC **Luke Zebca**:

»Preveril sem s tehniki; ob nadgradnji sistema, ki se je dogajala ta dan, je prišlo do napake, zaradi katere so nekatere oddaje, tudi Pričevalci, dobile napačno nastavitve, ki je onemogočala ogled. Težava je odpravljena za vse oddaje.«

Iz odgovora **varuhinje**:

Obžalujem zaradi nevšečnosti in se vam v imenu RTV Slovenija opravičujem. Vesela sem, ker se je tudi po zaslugi vašega opozorila napaka zaznala in hitro odpravila.«

Zakaj obvezna registracija?

Tudi enajst mesecev po uvedbi obvezne registracije za ogled arhivskih TV-vsebin na RTV 4D varuhinji pišejo nezadovoljni uporabniki. Primer:

»Menim, da je prijava za ogled vaše produkcije iz arhiva nepotrebna. Zakaj forsiranje s prijavo, kjer ni potrebe? Predlagam, da ukinite to in prijavo ohranite samo za tiste vsebine, katere res potrebujejo prijavo.« (T. R.)

Varuhinja na take pritožbe odgovarja s pojasnilom, da je dodana vrednost obvezne registracije možnost ogleda tujih vsebin za 7 dni za nazaj. Pritožnike napoti na branje poročil, v katerih je vodstvo odgovarjalo že na najrazličnejša vprašanja in varuhinjine pobude.

»V začetku novembra sem vodstvo spet pozvala, da naredi korak nazaj in umakne obvezno registracijo za ogled vsebin, ki so bile do aprila prosto dostopne, ter da obvezno registracijo ohrani le za ogled tujih vsebin za 7 dni nazaj, kar je dodana vrednost. Odgovor še čakam. Če se bo na tem področju kaj spremenilo, vas o tem vsekakor obvestim.«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Polvikanje na javni TV!?, drugič

Varuhinja je prejela 3 pisne in 1 telefonski odziv na oddajo Profil, ki je bila na sporedu 31. 1. 2019 in ponovljena 4. 2. 2019 na TV SLO1. V njej je novinarka Marjana Ravnjak gostila Prešernovo nagrajenko Bjanko Adžić Ursulov. Pritožniki so opozorili na nesprejemljivo jezikovno raven pogovora:

»Vsebinsko izredno zanimiv pogovor z letošnjo Prešernovo nagrajenko je voditeljica Marjana Ravnjak kulturno nespoštljivo in podcenjujoče vodila z vztrajnim polvikanjem (" Hvala, da ste prišla v naš studio", " V slovenski teater ste vstopila ", "Pozdravljena, Blanka) ..." in tako ves čas oddaje Profil. Tako nagovarjanje bi mogoče lahko spregledali ob kateri drugi priložnosti, tokrat resnično ne. Prosim, da zlasti v kulturni redakciji (po možnosti pa v katerikoli na televiziji) pokažejo voditelji spoštovanje in znanje slovenščine in se spomnijo, kakšno je pravilno vikanje v javnosti - če že ne gre vedno, vsaj okoli 8. februarja. Lahko pa jih na to spomnijo tudi uredniki in ponovno lektorji, mogoče v obliki dodatnih učnih ur. Prosim, naj vsaj prvi program ostane na taki ravni, da nam - bolj občutljivim za jezik - ne bo treba zatiskati ušes.« (N. Š. K.)

»Voditeljica oddaje Profil je svojo cenjeno gostjo, ki je za vse nas gospa Adžić Ursulov, dobitnica ugledne in prestižne Prešernove nagrade, napadla kar z »Dobrodošla, Bjanka«. Niti besedice gospa ni zmoгла izgovoriti. Kako je to mogoče???? Me nitii ne bi smelo čuditi, da je tako neotesana, če pa niti vikanja ne obvlada, cela oddaja samega polvikanja... ste naredila to in to, ste bila to in to. Na Televiziji Slovenija!!!! Nima smisla, da vam pišem, sem si rekla. Potem pa za nazaj pogledam prenos Prešernove proslave in pogovore z nagrajenci. In spet napad te iste vrhunske umetnice kar z imenom, no, vsaj z gospo spredaj (»Gospa Bjanka«). Plavalasi mladenki se ni posvetilo, da bi veliko gosjo, , naslovila »Gospa Adžić Ursulov«. Kakšne so to manire? Spoštovanje starejših in spoštovanje vrednih?« (M. P.)

Odgovor urednice Uredništva oddaj o kulturi **Saše Šavel Burkart**:

»Polvikanje, se strinjamo, je nesprejemljiva oblika naslavljanja gosta, ki se v naših oddajah več ne bo ponovila. Ne strinjam pa se s trditvijo, da je bil odnos voditeljice do gostje nespoštljiv.«

Pojasnilo avtorice pogovora **Marjane Ravnjak**:

»Seznanjena sem z smernicami glede tikanja in vikanja v programih in vsebinah RTV Slovenija. Zavedam se priporočila, da naj se raje poslužujemo vikanja, in to tudi poskušam upoštevati pri svojem novinarskem delu. Kot je navedeno v zapisu, ki smo ga pred časom prejeli, obstajajo določene izjeme, ki so stvar vsakokratnega razmisleka; med njimi je tudi stavek: » kadar gost sam vikanje zavrača«/ to načeloma ne velja za oddaje informativnega značaja/.

V konkretnem primeru g. Bjanke Adžić Ursulov sem uporabila pol-vikanje, po tem, ko je g. Ursulov izrazil pomislek, da se bova težko pogovarjali, če se bova vikali. Povedala je, da redko daje intervjuje in, da ni vajena nastopanja pred kamero, saj ima izjemno tremo. Prosila je, če sva lahko čimbolj sproščeni, da njena napetost mine, in da lahko čimbolj naravno spregovori. Resnično je bila v zadregi, zato sem ji poskušala pomagati in sprostiti govorno situacijo.

To je bilo prvič, da je g. Bjanke A. Ursulov spregovorila za TVS v tako dolgem, kar 40 minutnem intervjuju. Kot je povedala ob koncu Profila, je to storila tudi zaradi zaupanja v moje delo. Pol-vikanje je ustvarilo intimnejšo atmosfero in pripomoglo k temu, da se je gostja počutila bolje in lažje izrazila svoje misli. To so opazili številni njeni kolegi v gledaliških in širših strokovnih krogih in mi izrekli pohvale za pogovor.

Ne morem se strinjati z g. anonimno gledalko, da je bil moj odnos do g. Ursulov nespoštljiv, saj jo globoko spoštujem, tako kot spoštujem vse gledališke umetnike, ki jim že trideset let namenjam precejšen del svojega življenja. Mislim, da sem v tem času s številnimi oddajami na TVS, ki gotovo pomagajo približati gledališko umetnost gledalcem, to tudi dokazala. Razumem in podpiram skrb za jezik, in se bom še naprej trudila, da bo moj nivo jezikovnega izražanja na visoki ravni.«

Varuhinja je dodala pojasnilo, da je govorna kultura v središču njene pozornosti.

»Menim, da mora RTV Slovenija ostati steber zborne (govorjene in pisane) slovenščine. Za polvikanje v programih RTV Slovenija ne bi smelo biti prostora, ne glede na govorni položaj poklicnega govornika, žanr oddaje ali ciljno publiko. Menim tudi, da spoštljivega naslavljanja ni mogoče enačiti s formalnostjo, rigidnostjo, pretirano vljudnostjo ali strogostjo, medtem ko bi domačijski pristop veljal za prijaznega in sproščenegega. Novinarji lahko v pogovorih uporabljajo različne spraševalske tehnike in pristope, glede na kontekst, fokus in žanr, odvisno od tega, ali gre za pridobivanje dodatnih ali kočljivih informacij, pojasnjevanje, opisovanje ali svetovanje, pripovedovanje spominov ali predstavljanje opusa. Verjamem pa, da je tudi v najbolj sproščeni in razvedrilni pogovorih mogoče ohraniti najvišjo raven jezikovne oz. govorne kulture. V oddajah o kulturi pa je to po mojem mnenju tudi dolžnost novinarjev.«

Novinarji bi morali vedeti, kako se sklanja beseda hči

Gledalka **V. K.** je vnovič pisala zaradi napačne rabe slovenskega jezika na Televiziji Slovenija, in sicer zaradi težav, ki jih imajo novinarji s sklanjanjem samostalnikov mati in hči.

»Kot primer naj navedem Dnevnik ob 19 h in sicer 21. februarja letos. V okviru prispevka o mednarodnem dnevu maternega jezika je novinarka (ime boste lahko ugotovili sami) rekla: "... možnosti pouka slovenščine za svojo hči v Kobenhavnu ni imela..."

Podobni in drugi primeri se pojavljajo in ponavljajo kar pogosto (ne samo v vašem, tudi v drugih medijih). Upam, da boste na RTV Slovenija ukrepali širše in sistemsko (tudi z izobraževanjem sodelavcev), da bo uporaba maternega jezika čim bolj pravilna, saj je poslanstvo javne televizije tudi izobraževanje gledalcev, predvsem pa bi morali biti pri rabi jezika za zgled širši javnosti.«

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič**:

»Se strinjam in se gledalki za napako v imenu Informativnega programa TVS opravičujem. V našem programu razmišljamo, da bi še okrepili jezikovno izobraževanje in svetovanje, saj se zavedamo naše odgovornosti za jezikovno kulturo v slovenskem javnem življenju.«

Izgovor in govor nekaterih bralcev

Varuhinja je prejela obsežni pismi **I. S.** in **B. P.** glede napak v govornem jeziku v programih RTV Slovenija.

»Branje je v nasprotju s slovensko fonetiko. Mislim, da bi morala slovenska televizija načrtno gojiti zborni jezik, predvsem in najbolj v vseh oblikah poročil. (Mnenja sem sicer, da vedno.) Spoštovani, prosim, da ugotovite, kaj se dogaja in kako boste to spremenili, izboljšali.« (I. S.)

»Zaradi pačenja slovenskega jezika v ustih novinarjev RTV, ki ima že sistemske razsežnosti in posledice, in naravnost neverjetnega pomanjkanja splošne izobrazbe in razgledanosti človeka pri poslušanju bolijo ušesa in srce. Stari Latinci bi spričo tega zavzdihnili: *Difficile est satiram non scribere*, jaz pa Vas kot našo varuhinjo in torej tudi varuhinjo slovenskega jezika namesto tega prosim in predlagam, da storite za zaščito pravic poslušalcev RTV Slovenija vse, kar je v Vaši moči. (...) Za sklep naj parafraziram nekega našega politika: poskrbite, da bo RTV Slovenije na jezikovnem področju svetilnik znanja, in ne neznanja. In da ne bo to moje prizadevanje spet samo bob ob steno.« (B. P.; pismu je priložil seznam 300 napačno izgovorjenih besed, ki si jih je zapisal v daljšem časovnem obdobju)

Odgovor **varuhinje**:

»Ni mi treba pojasnjevati, da RTV Slovenija predvaja ure in ure živega programa na različnih radijskih in televizijskih kanalih, kjer nastopa na desetine govorcev, ob tem pa vsako uro objavi še na desetine besedil na spletu in teletekstu. Za takšen obseg in nenehno naglico, v kateri v današnjem svetu nastajajo medijske vsebine, bi potrebovali armado jezikovnih svetovalcev in brezhibne govorce/pisce. Kar pa je samo romantična in nedosegljiva želja. Morda vas bo presenetilo, da RTV Slovenija premore eno samo fonetičarko. Številna uredništva nimajo nikakršne jezikovne podpore.

Iz izkušenj lahko zapišem, da objavljanje seznamov nima želenega učinka. Kot poslušalec in gledalec naših programov zagotovo veste, da se nekatere napake, ki ste jih uvrstili na seznam, večini poklicnih govorcev na RTV Slovenija ne morejo primeriti. Nekaterim pa! In to večkrat in pogosto! Zato je pomembno, da se konkretna napaka poveže s konkretnimi govorcji, programi, oddajami. Če me npr. opozorijo, da je novinarka v oddaji Dnevnik TV Slovenija tega-in-tega-dne napačno sklanjala besedo hči, o tem obvestim pristojne v uredništvu. Takšno opozorilo ne more zgrešiti cilja. Okrožnice s splošnimi seznamami pa tega učinka nimajo, in so dejansko lahko »bob ob steno«, kot ste zapisali.

Naj strnem: če si boste še naprej prizadevno zapisovali napake, ki jih slišite, Vas vljudno prosim, da si zabeležite vsaj še to, kdaj in na katerem radijskem ali televizijskem programu ste zaznali »pačenje slovenskega jezika«.

Na koncu zapisujem, da je spoštovanje jezikovne in govorne kulture v ospredju mojega delovanja, zato sem med drugim spodbudila ustanovitev neformalne skupine za jezikovne smernice, v kateri uredniki in lektorji skupaj obravnavajo zagatne tematike (naslavljanje, vikanje, uporaba titul itd.). Imam redne stike z neformalno koordinacijo lektorjev na RTV Slovenija, vodstvo Zavoda pa sproti opozarjam tako na pomanjkljivosti v izobraževanju, kot na težave v organizaciji in delovnih procesih, zaradi česar se skrb za zborna slovenščino velikokrat izmuzne pozornosti.«

Predvajanje jezikovno neprimerne oglasa?

Gledalka **A. Š. G.** je protestirala za oglasa, ki po njenem mnenju ni v skladu z jezikovnimi normami.

»Lepo prosim, da ne hate predvajati oz.ustrezno popravite reklamo, v kateri moški pripoveduje: "Vse starše skrbi za varnost svojih otrok", ker to ni pravilno. Pravilna je dikcija:"Vse starše skrbi za varnost njihovih otrok", ali pa "Vsi starši skrbijo za varnost svojih otrok". Lepo prosim za popravek nepravilnega jezika v reklami, ali pa da je v vašem programu, ki ga s tv prispevkom sofinanciram tudi sama, ne predvajate več.«

Odgovor **varuhinje**:

»Službo za trženje oglasnega prostora na TV Slovenija sem prosila, da zadevo preverijo in v primeru, če vaše navedbe držijo, od naročnika zahtevajo popravek. Kot so mi sporočili (in o tem se sem iz posnetkov lahko sama prepričala), na TV Slovenija ne predvajajo oglasov s takšno vsebino, kot ste jo zapisali. Moški glas v oglasu, ki se predvaja na TV Slovenija, reče: »Vsem staršem je varnost otrok na prvem mestu.«

II. TEHNIČNE ZADEVE

Preglasno, moteče (križanje govora in glasbe)

Gledalec **D. U.**, ki se je zaradi križanja govora in glasbe pritožil že konec leta 2017, je pisal, da se od takrat zadeve niso kaj dosti izboljšale.

»Ob praznovanju 60 obletnice TV Slovenije in 90 obletnice Radia Slovenije ste dejali, da je začetni avizo v Poročilih, Dnevniku in Odmevih zelo prepoznaven. Sam ta avizo poznam že dolgo časa in je zame zelo moteč, ker ima na začetku glas trobent, ki trikrat glasno udarijo v začetku aviza, ter ni na istem glasovni jakosti z govorom vremenarja, ki je skoraj vedno pred informativnimi oddajami in nato nežna zvočna glasbena podlaga ob uri, nato pa udari avizo s trobentami, nato sledi napovednik z premočno glasnostjo udarne glasbe, kjer se novinarja ne sliši dobro, na koncu napovednika, pa spet preglasna in udarna glasba.(o tej temi smo že v preteklosti in sedaj v sedanosti razpravlja-li-mo). Sam imam ob avizu in napovedniku ugasnjen daljinec na tiho. Ob prenovi slikovnega aviza, ki je bil pred kratkim zamenjan, sem pričakoval, da bodo zamenjali tudi zvočni del aviza, a sem sedaj zelo razočaran, ker je še naprej isti.

Obenem moram izrecno poudariti, da so nekateri avizi zelo prijazni s primerno izbiro glasbe, kot so Vreme, Šport, in veliko drugih, tako da je zvočna jakost odvisna predvsem od izbire zvrsti glasbe. (...)

Sam menim, da bi morala Tehnična komisija, ki jo imate, bolje oceniti, katera glasba bo primerna za avizo in napovednik predvsem v informativnih oddajah, ki jih gleda veliko starejših ljudi. Prav tako bi se morali o tej temi seznaniti glasbeni ustvarjalci, pisci te glasbe v sodelovanju s Tehnično komisijo, ki bi to odobrila. Kot vem to glasbo ustvarjajo na RTV SLO izvaja pa jo RTV orkester. Prav tako bi morala Tehnična komisija razpravljati ali je glasbena podlaga v napovednikih sploh primerna. Sam menim, da je, vendar v taki meri, da ne odvrta pozornost od vsebine, ki jo napoveduje voditelj. (...)

Druga aktualna glasbena podlaga, ki je moteča, je na tretjem programu, ki je preglasna s preveč udarno glasbo, ki ni tako dolgo časa na programu. Ta se predvaja, ko je na ekranu z belimi črkami na rdeči grafični podlagi, napisana določena tema dneva, potem pa sledi prispevek s terena z intervjujem. Zaradi slabših zvočnih posnetkov zvočnih tehnikov s terena ali govornikov, ki govorijo tišje ali novinarjev ki nepravilno držijo mikrofona se jakost zvoka med prispevkom in glasbeno podlago s tekstom zelo poviša, zato moramo neprestano regulirati jakost na daljincu.«

Pojasnilo **varuhinje**:

»Kot običajno, sem tudi to vaše sporočilo (v anonimizirani obliki) posredovala naprej, tokrat v. d. direktorici TV Slovenija Nataliji Gorščak in pomočniku generalnega direktorja RTV Slovenija za tehnične zadeve Marku Filliju. Prosila sem ju za resno obravnavo in predlagala, da se vnovič skliče strokovni sestanek, na katerem bi se vodje pristojnih služb seznanili s konkretnimi pritožbami, in se dogovorili, kako bodo ukrepali.

Pojasnjujem še, da na RTV Slovenija ne deluje služba, ki bi se imenovala Tehnična komisija; le v okviru Programskega sveta RTV Slovenija, ki ga sestavljajo predstavniki javnosti, deluje komisija s tem imenom. Sama se redno udeležuje sej vseh komisij in tudi Tehnične komisije in tam poročam o odzivih javnosti na zadeve, povezane z tehniko in tehnologijo. Tej komisiji tudi predlagam, da v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujajo pristojne, da odzive javnosti (kritike, pritožbe in pripombe) obravnavajo z vso resnostjo.«

Vsebinski odziv je pripravil pomočnik generalnega direktorja **Marko Fili**:

»Vse dimenzije sprejemanja in dojemanja zvočnega dela TV oddaj smo doslej večkrat obravnavali in ugotovili, da je razlogov za občasno slabšo razumljivost govora veliko, tako na strani televizije (pri produkciji zvočnega signala) kot na strani gledalca (zaradi nastavitve televizorja). Vsako pripombo je zato potrebno obravnavati posamično in v stiku s pritožnikom.

Veliko odgovorov na konkretne pripombe bi moralo priti iz uredniških vrst, saj sta podlaganje glasbe govoru ter zvrst izbrane glasbe avtorjevi oz. urednikovi odločitvi. Ali je glasbena podlaga res potrebna in ali je izbrana ustrezna podlaga ni tehnično temveč programsko vprašanje.

Seveda pa je nekaj težav pri zvoku tudi v tehničnem smislu. Ne strinjam se sicer z vašo ugotovitvijo, da v tem času ni bilo storjeno nič – stanje se je izboljšalo in oblikovanju zvoka je namenjeno veliko več pozornosti kot v preteklosti, saj se zvočni mojstri zavedajo pomena njihovega dela in pozornosti, ki jo morajo posvetiti prav razumljivosti govora. To dokazuje tudi manjše število pripomb, kot smo jih prejeli v preteklosti.

Kljub temu pa delo še ni zaključeno. Čeprav je to področje, za katerega nisem odgovoren in pri tem odgovoru posegam v pristojnosti TV Produkcije (ki je organizacijsko umeščena v PPE TVS in ni pod tehničnim direktorjem), sem v dogovoru z vodjo TV Produkcije sprožil notranjo razpravo o kakovosti zvoka na TV, ki je pripeljala do akcijskega načrta izboljšav. Predvsem je šlo za natančnejše uravnavanje govora in glasbe oz. drugih zvokov, ki spremljajo govor (npr. pri športnih prenosih) in za boljše oblikovanje govornega signala s poudarkom na sičnikih, ki so nujni za dobro razumljivost. Oceno rezultatov tega načrta bomo, kot že napovedano, naredili takoj po zaključku velikih produkcijskih projektov, ki se izvajajo v zimskih mesecih in v katere so operativno vključeni tudi akterji omenjenega akcijskega načrta.«

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Nehote vključeni zvočni podnapisi

Gledalka **V. A.** se je pritožila nad računalniškim glasovnim prevajanjem, ki jo je motil pri spremljanju informativnih oddaj.

»Rada bi vas obvestila, da je ta prevod zame tako moteč, da enostavno ni možno poslušati poročil, čeravno sem vedno najraje poslušala vaš program. Upam, da obstaja kakšna možnost, da tovrsten prevod umaknete, kajti v obratnem primeru ne bom več poslušala vaših poročil, saj so zelo moteča tako za poslušanje kot za gledanje.«

Varuhinja je podala pojasnilo o govornih podnapisih za slepe in gledalki predlagala, da za pomoč pokliče številko 080 28 68. Pojasnila je vlogo in pomen govorne sinteze. Gledalka se je za pojasnilo in pomoč zahvalila.

IV. OSTALO

Katere vire uporablja javna RTV, ko poroča o gripi?

Gledalec **J. M.** meni, da bi morala biti javna RTV posebej pozorna na verodostojnost podatkov, ki jih sporoča javnosti, vendar po njegovem mnenju ob poročanju o gripi ne ravna tako.

»V letošnjem letu so vaši kolegi na RTV SLO že večkrat objavili novice v zvezi z GRIPO, nazadnje da je zbolelo že 40000 oseb, od tega jih je 31 umrlo. Gre za čisto navadno strašenje prebivalstva z neresničnimi novicami. Prosim, da preverite od kje so vaši uredniki prejeli te podatke, ali od neke uradne institucije, ki te podatke zbira na podlagi nekih verodostojnih laboratorijskih analiz, ali pa so bili podatki pridobljeni s pomočjo farmacevtskega lobija, ki zelo rad straši prebivalstvo z namenom prodati čim več cepiva.«

Odziv **varuhinje**:

»Žal iz sporočila ne morem razbrati, na katero programsko vsebino se nanaša, zato ga ne morem obravnavati konkretno. Da bi vam odgovorila, na kateri vir se sklicujejo novinarji, bi potrebovala najmanj podatek o tem, kdaj in kje je bila informacija, ki jo navajate, objavljena. Na Radiu Slovenija? Na Prvem? Na Valu 202? Na TV SLO1? Kdaj, v kateri oddaji?

Na spletnem portalu RTV Slovenija ne najdem podatkov, ki jih omenjate (npr.: <https://www.rtv slo.si/zdravje/novice/zaradi-gripe-v-ljubljani-letos-precej-vec-hospitalizacij-in-zapletov/479901> ; <https://www.rtv slo.si/zdravje/novice/v-ljubljanskem-ukc-ju-v-tem-mesecu-400-primerov-gripe-vrhunec-obolenj-se-prihaja/478616>). Prav tako ničesar takšnega ni bilo objavljenega v informativnih oddaja TV Slovenija(zadnji prispevek na to temo je bil v Dnevniku, 15. 2. 2019: <https://4d.rtv slo.si/arhiv/dnevnik/174595911>).

Na splošni ravni lahko povem, da novinarji pri poročanju o epidemijah uporabljajo uradni vire, ki so: Nacionalni inštitut za varovanje zdravja <http://www.nijz.si/sl/tedensko-spremljanje-gripe-in-drugih-akutnih-okuzb-dihal-v-sezoni-20182019> , UKC Ljubljana in UKC Maribor ter Ministrstvo za zdravje).«

Kako se financira RTV?

Gledalec in poslušalec **G. K.** je vprašal, kako se financira RTV Slovenija ter koliko prihodkov ustvari s trženjem oglasnega prostora v radijskih in televizijskih programih. Zanimalo ga je tudi, koliko oglasov sme predvajati RTV.

»Ali kakšen dokument za "reklame" določa pravila npr. obseg, kdaj se smejo predvajati čez dan, kdaj med oddajami, kdaj med oddajo, kdaj med poročili ipd.?«

Odgovor varuhinje:

»Kot varuhinja seveda nimam pooblastil za razlago bilanc RTV Slovenija, vendar si lahko podatke sami podrobno ogledate, in sicer v letnem poročilu Zavoda za leto 2017, ki je dostopno na tej povezavi https://www.rtv slo.si/files/letno_porocilo/2018_04_05-letno_porocilo_2017_komplet.pdf. Podatki o prihodkih od RTV prispevka in trženja oglasnega prostora so na strani 179. Če boste dokument preleteli, boste tudi bolj seznanjeni z vso razsežnostjo javnega medijskega servisa, ki obsega številne televizijske in radijske programe, spletne, tehnološke, glasbene in druge storitve. Videli boste na primer, da kar 2 odstotka od vašega prispevka RTV - v skladu z zakonom - namenja neodvisnim filmskim producentom, za slovensko filmsko industrijo itd.

Letno poročilo za leto 2018 bo predvideno sprejeto marca in bo takrat tudi objavljeno na spletu.

Obseg dovoljenih oglasov je zelo natančno predpisan v Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je dostopen na tej povezavi:

<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6225> .

Če zelo poenostavimo, lahko rečemo, da javni televiziji dovoljuje objavo 10 minut oglasov na uro v časovnem pasu med 23h in 18h, medtem ko je ta obseg med 18h in 23h (t. i. prime time) omejen na 7 minut na uro. Na komercialnih televizijah je razmerje 12 minut izven prime timea, v prime timeu pa 10 minut. Ob tem so na javni TV številne vsebine, ki jih ni dovoljeno prekinjati z oglasi, npr. filmi, otroški in dokumentarni program itd. Posebno poglavje pa so t. i. prodajna okna, ki so prav tako podrobno opredeljena v zakonu - to je t. i. TV-prodaja, ki pa mora biti daljša od prej navedenih minutaž.

Nad morebitnimi kršitvami bdi poseben organ, ki se imenuje AKOS (www.akos-rs.si).«

V. OGLAŠEVANJE

Kamor koli pogledaš, oglasi!

Gledalec **V. B.** je opozoril na primer, ko so na vseh petih televizijskih kanalih RTV Slovenija hkrati predvajali oglase oz. TV-prodajo oz. Infokanal. To se je zgodilo 3. 2. ob 12.55: TV SLO1 – oglasi, TV SLO2, TV SLO3 in TV MB – TV-prodaja, TV KP – Infokanal.

Obsežno pojasnilo je pripravil **Gorazd Slak**, pomočnik generalnega direktorja za program in integracijo vsebin, in je objavljeno kot **PRILOGA 3** na strani 42.

TV-prodaja, zakaj je ne vpišete v sporede?

Gledalec **M. M.** nasprotuje predvajanju TV-prodaje na javni televiziji. Protestira, ker dolgi oglasni bloki s televizijsko prodajo niso vpisani v spored.

»Sporočam vam, da se mi od TV Slovenija ne zdi pošteno, da več minut (15 ali celo več) trajajoči Top Shopi niso vključeni v programsko shemo. Če že "morajo" biti, jih je potrebno vključiti v programsko shemo, tako da se jim gledalec, ki si (tudi) z nastavitvami po programski shemi izbere oddaje, ki jih namerava gledati, lahko izogne, ker so "nevzdržni" za gledanje in / ali poslušanje!«

V. d. direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak** je sporočila, da so to uredili za TV SLO 1, kjer so prodajna okna v sporedu označena kot TV-Izložba. Na ostalih programih pa po njenem mnenju tega ni mogoče urediti:

»Na TV SLO 2 zaradi velikih razlik med načrtovanim in predvajanim sporedom in posledično načrtovanjem TV-prodaje šele dva dni pred predvajanjem označevanja ni mogoče urediti v sporedih, isto velja za TV SLO 3.«

Zakaj je oddaja zamujala? Zaradi oglasov?

Gledalec **M. H.** je vprašal, zakaj je 28. 2. zamujala nanizanka Kjer bom doma, ki bi morala biti na sporedu ob 17:50, dejansko pa je bila pol ure kasneje.

»Razumem, da je zamuda zaradi športnega prenosa v živo, vendar ne, da to zavlačujete z brezveznimi pogovori med prenosom nepomembnih kvalifikacij. Po končanih le teh pa petnajst minut vrtite reklame in napovednike. Tako je bila zamuda zaradi zavlačevanja več kot 30 minut. Če bi prenos takoj končali po zadnjem skoku in pričeli z zamujeno serijo pa bi bila zamuda 15 minut. Pred par dnevi pa ste pred zamujenim pričetkom te serije celo vrteli TV prodajo. Skrajno podcenjujoče do vaših gledalcev in seveda tudi plačnikov RTV prispevkov.«

Varuhinja je v. d. direktorico TV Slovenija **Natalijo Gorščak** prosila za odgovor, iz katerega bo razvidno, kakšne ukrepe je mogoče izvesti, da se takšni primerni ne bi ponovili. Odgovora do zaključka redakcije mesečnega poročila ni prejela.

Oglasi: preveč, moteče, poneumljajoče,

Zopet je bilo več pritožb zaradi obsega oglasnih blokov, njihove vsebine in umestitve v program.

»Nesprejemljivo se mi zdi in tudi nespoštljivo do vseh gledalcev, da na nacionalni 1 in 2 televiziji vrtite toliko reklam in reklamnih oddaj. Z njim gledalcev prav posiljujete Na SLO2 so najmanj 10 x dnevno oglasne oddaje, ki trajajo tudi do 10 minut.

Vsi obvezno plačujemo naročnino za televizijo in mislim, da bi morali obvezni prispevek ukiniti, saj dobite dovolj denarja z reklamami. Mi plačniki pa moramo poslušati in gledati goro reklam. Koliko dnevnega časa televizije zavzemajo reklame? Preveč. To je nepoštetno do gledalcev in verjamem, da na ta račun dobite veliko pritožb. Poleg tega te oddaje zavajajo gledalce in vi s tem revnanjem to podpirate.« (V. B.)

»Gledati v nedeljskem popoldnevu na prvem programu plačljive nacionalne televizije reklamo za Top Shop, ki je dolga kot famozna Ekipa Bled, je katastrofa (pa kaj katastrofa, popolna žalost!). Globoko je padla RTV Slovenije! Poskusite si kaj takega zamisliti na BBC ...« (M. L.)

»Sploh v jutranjem programu je že neznosno vsakih 10 minut gledati ponavljajoče se reklamne prispevke, ki sploh niso inovativni (gledam tudi druge državne TV hiše). Morda se le premalo zavedate, da ste državna TV in ste tako sofinancirni, kot tudi z našimi mesečnimi naročninami.

Tudi sam sem 20 let delal na lokalni TV in vem kako se približno taki stvari "streže". Po mojem je veliko preveč tistih, ki "kable nosijo". Žal smo bili lokalci veliko bolj fleksibilni, kar se za nekatere vaše sodelavce ne more reči. Večkrat sem se kar zgrozil koliko sodelujočih je bilo na raznih snemanjih, kjer je bila prisotna vaša TV hiša. Razumem, da se vsak bori za svoj kruh ampak kar je preveč je pa preveč.« (R. S.)

Primer odgovora varuhinje:

»Prejela sem vaše sporočilo, iz katerega razberem kritiko obsega oglasnih blokov na TV SLO1 in TV SLO2. Posebej vas motijo tako imenovana prodajna okna na TV SLO2. Razumem, da vas ti oglasi motijo. Tudi sama imam s tem precej težav, zlasti s televizijsko prodajo, saj tudi sama menim, da zaradi nizke produkcijske in vsebinske ravni ne sodijo na javno televizijo. O tem sem se večkrat javno izrekla, izkoristim tudi vsako priložnost, da vodstvo RTV Slovenija pozovem, naj poskusi najti primernejši vir prihodkov. Razumem pa, da to ni tako preprosto in da so prihodki pomembni za izpolnjevanje nalog javnega servisa.

Ne glede na to pa moram zapisati, da je takšna oblika oglaševanja dovoljena (podrobnosti o t. i. TV prodajnih oknih so zapisane v Zakonu avdiovizualnih medijskih storitvah) in da gre za pomemben vir denarja, s katerim se zagotovi približno petina sredstev za osrednjo televizijsko produkcijo.

Zapisali ste tudi, da plačujete obvezno "naročnino za televizijo" in da gledate »plačljivo televizijo«. To ne drži. S plačilom RTV-prispevka plačujete celotno storitev javnega medijskega servisa, kot je opredeljen z zakonom, in ne le gledanja dveh ali treh televizijskih programov. Z 12,75 evra RTV-prispevka se med drugim financirajo tudi radijski programi Prvi, Val 202, Ars, RSi, Ra Koper in RA Maribor, radijske in televizijske vsebine za avtohtoni narodni skupnosti (RTV Capodistria, MMR), novičarski portal, teletekst, dostopnost vsebin za gluhe in slepe, digitalizacija filmskega arhiva, financiranje neodvisne filmske produkcije, simfonični orkester, vzdrževanje oddajniške mreže itd.

Obseg oglaševanja je bistveno bolj omejen kot na komercialnih televizijah, ob tem javna RTV v televizijskem, radijskem in spletnem mediju ustvarja številne vsebine, ki za komercialne ponudnike niso zanimive (od otroških do verskih, od izobraževalnih in dokumentarnih do kulturnih).

Najbrž mi ni treba spomniti, da se RTV prispevek od leta 2012 ni dvignil niti za cent, medtem ko se ves ta čas dražijo časopisi, gledališke in filmske vstopnice, hrana in pijača. Prejšnji teden sem bila v gledališču in za vstopnico plačala 30 eur, kar sta dva mesečna RTV prispevka. Rastejo tudi plače in pokojnine. Morda vas bo zanimalo, da se radikalno dviguje tudi posredna naročnina na komercialne televizije, in sicer z dražitvijo paketov kabelskih operaterjev. Te dni beremo, da si ameriški lastniki največjih komercialnih televizij v Sloveniji zaradi takšnih prihodkov že izplačujejo lepe dobičke. Vsega tega ne zapisujem, ker bi me oglasi navduševali ali ker bi želela biti advokat RTV Slovenija ali ker bi menila, da ni prostora za prihranke, racionalizacijo dela ali programske izboljšave. Menim pa, da imate pravico vedeti, v kakšnih okoliščinah nastajajo odločitve, ki vas motijo.«

VI. VARUHINJA

Artepekt o sodelavcih RTV Slovenija

Študentka Fakultete za humanistiko iz Nove Gorice **A. V.** se je varuhinji zahvalila za pomoč pri navezovanju stikov s sodelavci RTV Slovenije.

»V aktualni številki revije Artepekt (izdajamo jo študentje naše fakultete) so tako objavljeni štirje intervjuji z ustvarjalci: Mariem Galuničem, Andrejem Stoparjem, Manico Janežič Ambrožič in Meto Škvarč, ustvarjalko mladinske oddaje Radio blabla na Radiu Koper. Poleg tega je v reviji objavljena tudi novička o vašem obisku na naši fakulteti.

Varuhinji v vednost

Varuhinja je v vednost prejela različne dopise, naslovljene na vodstvo ali posamezne urednike. Običajno je prosila, da jo naslovniki seznanijo z odgovori.

Med drugim je bila seznanjena s protestom, ki ga je Izvršni odbor ZB NOB Ljubljana Bežigrad naslovil na vodstvo RTV Slovenija, ker TV Slovenija ne bo prenašala koncerta Partizanskega pevskega zbora.

»Menimo, da je širjenje partizanske borbene in svobodoljubne pesmi potrebno, ter da ga je potrebno čim bolj približati slovenskemu človeku, posebej v obdobju neobrzanega širjenja neofašizma v Evropi in svetu.«

Varuhinja je v. d. direktorico TV Slovenija **Natalijo Gorščak** prosila, da jo seznanijo z odgovorom, predvsem v kontekstu lanske obljube, da bo pripravljen pravilnik o prenosih. Odgovora ni prejela.

O varuhinjinih stikih z občinstvom

Gledalka **A. D.** je varuhinji pisala, da spremlja njena pojasnila o delovanju javnega medijskega servisa:

»Zadnje čase Vas kar pogosto poslušam v stiku s poslušalci in gledalci RTV. Zelo lepo in Vaši odgovori na posamezne klice so res konkretni in prijetni. Zato res vsa pohvala.«

E-zbornik o novih prispevkih k resoluciji o jezikovni politiki

Služba za slovenski jezik Ministrstva za kulturo je objavila e-zbornik z novimi prispevki ob osnutku nove jezikovnopolitične resolucije; med njimi tudi prispevek o vlogi RTV Slovenija, ki sta ga podali varuhinja in koordinatorka invalidskih vsebin (besedilo je objavljeno v januarjem poročilu, str. 46.)

PRILOGE

Priloga 1: Poročilo v zadevi Utrip/komentar 2019

Poročilo v zadevi Utrip/komentar - 2. 2. 2019, TV SLO1

I. uvod

Na varuhov naslov je prispelo skupaj **33 odzivov** na oddajo Utrip, ki je bila na sporedu 2. februarja na TV SLO1. Avtorica oddaje je bila **Jadranka Rebernik**. Nekaj poudarkov iz **pritožb**:

»Zelo malokrat se oglašim na oddaje, ki jih predvajate na naši nacionalni TV, tokrat me je pa res zbudila oddaja Utrip, kjer se je po mojem skromnem mnenju novinarka preveč navijaško »postavila« proti g. Šarcu in branila t.i. desni pol naše politike (predvajanje komentarjev gostov g. Pirkoviča in drugo). Izjava, da se ji zdi, da kamor g. Šarec stopi trava več ne raste, je pa malo pretirana.« (P. K.)

»Razumem, da imajo ustvarjalci proste roke, da sami izberejo dogodke in jih predstavijo gledalcem na svoj način. Vendar to, po moje, ne pomeni, da lahko dogajanja zmaličijo in jih s skrbno izbranimi izseki preoblikujejo po svojih željah in potrebah, (ali celo po nareku nekoga iz ozadja?), kar sem zaznala v tem zadnjem Utripu. Tega menda ne poimenujemo ustvarjalna svoboda. (Inovativen pristop nekaterih že morda, na žalost.) Prej pomeni, da je novinar nesposoben, ali, huje, da zavestno manipulira z javnostjo.« (P. J.)

»Prikazana je bila le ena plat medalje, zagotovo pa ne tako, kot je v resnici potrebno, če hočete ostati nevtralni in uravnovešen medij. Ali je res poslanstvo medija, da kritizira delo vlade, ki je za enkrat najbolj uspešna v zadnjem obdobju. Vlada, ki kljub drugačnim napovedim, kar uspešno deluje. Ali je res treba pokazati samo kritike, brez pohvale.« (T. T.)

»Enostranska in nestrpna diskvalifikacija obstoječe politike in družbenih razmer, povečevanje politične opcije, ki pomeni propad Slovenije, nima mesta na javni televiziji, ki jo plačujemo davkoplačevalci in koristniki električne energije kot zakonsko prisilo.« (I. U.)

»... v prihodnje ne želim, da mi novinarji TV Slovenija navijaško dopovedujejo, katera stran je prava. O tem, na kateri strani bom oz. če sploh hočem izbrati stran, odločam sama, na osnovi profesionalnih informacij, relevantnih dejstev ter vrednot, v katere verjamem.« (M. P. L.)

Prispelo je tudi več **pohval**:

»... moram se pridružit vsem, ki so opazili, da je "za mene čisto normalna vsebina" nekaj novega na RTVSLO. Vem in verjamem, da je resnica najmočnejše orožje za ustvarjalce in objektivnost nujna. Očitno je, da je pomanjkanje resnice sprožilo val navdušenja.« (I. Z.)

»Že dolgo časa na javni televiziji ni bilo možno videti avtorskega prispevka o slovenski politiki, ki bi bil nazorsko in politično tako nevtralen, objektiv in ne-provladen, kot je bila ta oddaja. Zadnja leta, zlasti pa zadnje mesece, se namreč dogaja, da je večina političnih oddaj in prispevkov ekstremno pristranskih, provladnih, največkrat (ekstremno) levičarskih, izrazito enostranskih ter nastrojenih do drugače mislečih.« J. A.

»Rad bi pohvalil oddajo Utrip iz dne 2. 2. 2019. Tako kakovostne oddaje še nisem videl. Končno se je nekdo na RTV upal skritizirati trenutno oblast. Še enkrat BRAVO in želim več takih oddaj na RTV. Tako bom vsaj vedel, zakaj plačujem RTV naročnino.« (U. I.)

»Misel, da je v informativnih oddajah na RTV Slovenija zaznati prispevke, ki pretežno favorizirajo politiko leve opcije, se mi vedno bolj vsiljuje in me ob spremljanju programov vedno bolj v tem tudi potrjuje. Gledalci bi si želeli več uravnoteženja. Verjamem, da tega ni vedno lahko prikazati, vendar naj bi bilo to vodilo ustvarjalcem prispevkov javne RTV. Izredno močna medijska podpora trenutnemu predsedniku vlade je moteča in znižuje kakovost poročanja v smislu objektivitete.« (S. V.)

»... želiva si, da bi se na RTV prikazovalo več takih avtorskih prispevkov in odkrito ter objektivno obravnavalo čimveč nepravilnosti na vseh ravneh, saj bomo le tako lahko kot država razčistili zadeve in nato napredovali.« (U. B. T.)

II. Odziv uredništva

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** (ki v imenu uredništva komunicira z varuhom, posreduje odzive gledalcev ustvarjalcem in odgovarja pritožnikom) je o zadevi napisala daljše poročilo, ki vsebuje tudi mnenje o oddaji. S tem mnenjem je, kot piše, seznanila avtorico in urednika oddaje. Uredničino pojasnilo z dne 18. 2. 2019 v **integralni obliki objavljam kot priložo** v nadaljevanju tega poročila.

III. Mnenje in priporočilo varuhinje

Uvodoma poudarjam, da je komentar na javni RTV dovoljen, da gre pri komentarju za subjektivni novinarski žanr, da je oddaja Utrip po zasnovi komentirani pregled tedna in da avtorici takšne oddaje ni mogoče oporekati pravice do podajanja mnenj ali od nje zahtevati nevtralne drže. Novinarji javne RTV imajo ne le pravico, ampak tudi dolžnost kritično obravnavati politične in družbene odklone – tako v poročevalskih (objektivnih) kot v komentatorskih (subjektivnih) žanrih. Medtem ko morajo poročevalci preverjena dejstva podajati s čim bolj nevtralne in distancirane pozicije, se od komentatorjev pričakuje, da na podlagi teh dejstev, strokovne podkovanosti in poznavanja konteksta podajo mnenja, podkrepljena z argumenti, vedenjem in znanjem.

Svoboda komentiranja je torej zagotovljena, vendar pa tudi pri komentiranju veljajo poklicna pravila, ki so jim novinarji javne RTV dolžni slediti.

Menim, da je odgovorna urednica Manica J. Ambrožič ob navajanju ključnih pomanjkljivosti obravnavane oddaje ustrezno orisala pričakovani okvir komentiranih tedenskih oddaj v Informativnem programu TV Slovenija: **mnenja naj bodo podkrepljena z dejstvi, izbor izjav za vsako tematiko naj bo reprezentativen, uporaba jezikovnih prijemov oz. sredstev naj bo preiščen in nikakor žaljiv, v kratkih in preglednih komentiranih formatih naj ima aktualno dogajanje prednost pred ideološkimi temami.**

Dodajam še nekaj poudarkov glede komentarjev oz. komentiranih oddaj, kot sem jih zapisala tudi v drugih mnenjih o sorodnih oddajah, npr. o Utripu decembra 2017 in februarja 2018 ter o Labirintih sveta avgusta in novembra 2018.

Menim, da mora biti komentator pri navajanju dejstev kljub časovnim in drugim omejitvam dolžan biti kar se da natančen. **Dejstva morajo držati, z njimi ni dovoljeno manipulirati, jih razlagati tendenciozno, zavajajoče, parcialno. Izrečeno mnenje je komentator dolžan konkretno argumentirati in pojasniti. Svojih mnenj ne sme podajati na način, kot bi šlo za splošno znano dejstvo, družbeno uglašeno in prevladujoče mnenje ali edino možno razlago.** Prav tako se mora izogibati pavšalnim sodbam, ki bi jih bilo mogoče razumeti kot podpihovanje stereotipov, nesoglasij in družbenih razkolov.

Priporočilo: uredništvom, ki gojijo komentar ali komentirane oddaje, priporočam redno notranjo debato o pravilih žanra in pluralnosti v podajanju subjektivnih pogledov, stališč in mnenj. Uredništvu Informativnega programa priporočam, da nadaljujejo strokovna izobraževanja o žanrskih zakonitostih in zagotovijo udeležbo avtorjev, ki te zakonitosti prenašajo in uporabljajo v praksi.

Na koncu zapisujem, da so nekateri odzivi vsebovali tudi osebne in poklicne diskvalifikacije, ki ne prispevajo k vsebinski in spoštljivi razpravi o programih javnega medija. Menim, da je dialog med občinstvom in ustvarjalci RTV vsebin lahko uspešen le, če poteka strpno in argumentirano.

Ilinka Todorovski,

varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Ljubljana, 19. 2. 2019

Priloga 2: Vse o Emi (leta 2019, 2012 in 2013)

Pojasnilo glede razpisov za Emo (iz odgovora gledalki A. M.)

Dejstvo je, da izbor slovenskega predstavnika ali predstavnice na tekmovanju za pesem Evrovizije ni del obvezne javne službe javnega zavoda RTV Slovenija in RTV Slovenija na tekmovanju ni dolžna sodelovati. Za sodelovanje na pesmi Evrovizije se tako na RTV Slovenija odločamo vsako leto posebej glede na razpoložljiva finančna sredstva, saj je sodelovanje na tekmovanju pogojeno s plačilom za možnost sodelovanja in prevzemom določenih obveznosti za izvedbo izbora skladbe, kar predstavlja za RTV Slovenija sorazmerno visok strošek. Kljub temu se na RTV Slovenija za sodelovanje in s tem za plačilo participacije odločamo, ker je prireditev pri gledalcih in poslušalcih lepo sprejeta, visoko gledana in ker v Sloveniji potrebujemo glasbeno – festivalske prireditve in tekmovanja s področja popularne glasbe. Poleg tega, tudi glede na evropske trende zadnjih let, tekmovanje omogoča preboj in promocijo mladih slovenskih glasbenih talentov ter spodbuja slovensko glasbeno ustvarjanje. V določenem smislu je izbor bolj stvar prestiža, kot, žal, vir »znatnih zaslužkov izbranih glasbenikov v primerjavi z neizbranimi«, kakor zatrjuje gospa Majcen. Žal zato, ker RTV Slovenija kljub temu, da bi si to želela, zaradi močno omejenih sredstev in visokega zneska vplačane participacije za samo udeležbo na tekmovanju, prijaviteljem skladb in udeležencem na izboru za pesem Evrovizije ne more ponuditi denarnih nagrad. Ravno nasprotno, vsakoletni zmagovalci EME del stroškov udeležbe in izvedbe na tekmovanju za pesem Evrovizije krijejo sami. Zaradi opisanega menimo, da so trditve gospe Majcen o »zelo visokih zaslužkih, resnih korupcijskih tveganjih in neizogibnih konfliktih interesov«, neupravičene, ali pa izhajajo iz napačnih predpostavk in ne povsem zadostnega poznavanju ozadja izvedbe tekmovanja.

Napačna je tudi trditev, da se na izboru za slovenskega predstavnika ali predstavnico za pesem Evrovizije med izbranimi glasbeniki vsako leto pojavljajo ena in ista imena, prav tako se na razpise ne prijavi po več sto skladb. Na primer, na izbor za leto 2019 so bile prijavljene 103 skladbe, med 10 izbranimi izvajalci pa sta bili le 2 izvajalki, ki sta že nastopali na EMI (Raiven dvakrat in Renata Mohorič enkrat, leta 2015, pa še takrat kot članica skupine I.C.E.), 8 izvajalcev pa še nikoli ni nastopilo na izboru EMA.

Drži sicer zapisano, da si RTV Slovenija pridržuje pravico poleg povabljenih skladb neposredno povabiti k sodelovanju poljubno število avtorjev in izvajalcev. Vendar namen tega določila ni, kot zapiše gospa Majcen, da bi RTV Slovenija "povozila" celotni razpis in sestavila izbor izvajalcev povsem po svoje ter ne izbrala niti ene pesmi v skladu s postopkom javnega natečaja. Namen tega določila je, da se v vsakem primeru poskusi, kolikor je to le mogoče, zagotoviti tekmovanje na ustrezni glasbeno – produkcijski ravni, v kolikor med prijavljenimi skladbami ne bi bilo mogoče za izvedbo tekmovanja zagotoviti ali izbrati zadostnega števila skladb, ki bi ustrezale, tako glasbeno kot produkcijsko, standardom

evrovizijskega tekmovanja. V letu 2019 so bile v finalnem izboru 4 povabljenе skladbe (KAOS - Raiven, Sebi - Zala Kralj & Gašper Šantl, Ti ne poznaš konjev - Fed Horses, Lepota - Lumberjack), vse ostale skladbe so bile izbrane med prijavljenimi skladbami. V letu 2018 v finalnem izboru ni bilo povabljenih skladb. V skladu z objavljenimi pravili izbora podata predlog za neposredno povabilo strokovna komisija in/ali Razvedrilni program TV Slovenija. V letu 2019 so se neposredna povabila odvila znotraj Razvedrilnega programa TV Slovenija in Vala 202.

Postopek neposrednega vabila ima svoja pravila, ki so sicer enaka pravilom za presojo ostalih prijavljenih skladb. Če je neka skladba, ali bolje rečeno avtor ali izvajalec, neposredno povabljen k sodelovanju, to še ne pomeni, da bo tudi umeščena v tekmovalni izbor, saj mora pred tem, enako kot vse ostale skladbe, iti čez presojo strokovne komisije, ki poteka po enakih kriterijih kot pri ostalih skladbah. Torej, če vabljenā skladba kriterijev za sodelovanje na izboru slovenskega predstavnika ali predstavnice za pesem Evrovizije ne izpolnjuje, se kljub takšnemu neposrednemu vabilu ne uvrsti v tekmovalni program.

Postopkov izbire predstavnikov ali predstavnic za pesem Evrovizije nikakor ne moremo primerjati s postopki pri DARS, kot je to zapisala gospa Majcen, saj ne gre za nikakršne postopke javnega naročanja. Še zlasti ne zato, ker so tudi te skladbe deležne presoje in morajo priložiti dokumentacijo ter podatke o skladbi. Poleg tega gre za različne postopke, natančneje, v strokovno komisijo za izbor 2019 so bili imenovani strokovnjaki, ki so profesionalno neposredno in strokovno vpleteni v slovensko popularno glasbo in/ali ustvarjanje kakovostnih televizijskih programov, kar je tudi kriterij za njihov izbor. Po Pravilih izbora skladbe in glasovanja na izboru predstavnika RTV Slovenija na 64. tekmovanju za pesem Evrovizije 2019 (EMA 2019) morajo komisijo sestavljati najmanj trije člani, ki morajo izkazovati poznavanje glasbenega in/ali televizijskega področja. Seleksijsko komisijo so tako sestavljali Mojca Menart, vodja ZKP RTV Slovenija, z univerzitetno glasbeno izobrazbo, Lea Sirk, slovenska predstavnica na Pesmi Evrovizije, z univerzitetno glasbeno izobrazbo, Žiga Klančar, glasbeni urednik Vala 202 in urednik glasbenega uredništva Vala 202, ter Aleksander Radić, urednik oddaje EMA 2019 in večletni član tako imenovane referenčne skupine (ESC Reference Group), najozžjega strokovnega telesa pri Zvezi evropskih radiotelevizij (EBU), ki skrbi za izvedbo ter razvoj formata Pesmi Evrovizije na mednarodni ravni.

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa Vanja Vardjan

Priloga 3: Kamor koli pogledaš, oglas! (3. 2. 2019)

Pojasnilo vodstva RTV Slovenija glede istočasnega predvajanja oglasnih sporočil 3. 2. 2019

V nedeljo 3.2.2019 je ob 12.55 res prišlo do neljube situacije, ko so se kar na 4 od 5 programov, ki jih pripravlja RTV Slovenija, istočasno predvajala oglasna sporočila.

Istočasnemu predvajanju oglasnih sporočil se trudimo izogniti, vendar pa nam organizacija dela in nepredvideni dogodki, včasih pokvarijo izračune in pripeljejo do omenjene situacije.

Najprej bi radi pojasnili splošne probleme, ki lahko privedejo do take situacije:

1. Sledenje zakonu: TV Slovenija, TV Maribor in TV Koper/Capodistria pripravljajo dnevni program v skladu z ZAvMS in ZMED. Ta prepoveduje prekinjanje programskih vsebin z oglasnimi sporočili. To potem pomeni, da oglasna sporočila predvajamo pred oddajo, ozirom po oddaji. Ko se oddaje začnejo ob isti uri, kar je najbolj očitno ob vikendih (ob 12:00, pred poročili ob 13:00), to pomeni, da se pred njimi predvaja oglasni blok. Če se na večih kanalih oddaje začnejo ob isti uri, se bodo oglasi odvrteli istočasno. Premikanje oddaj za nekaj minut pa je že večkrat izzvalo negativne odzive pri gledalcih.
2. Priprava dnevnega sporeda poteka avtonomno:
 - a. TV Maribor – dnevni spored TV Maribor pripravlja planer izvedbe, ki pripravlja program glede samo za TV Maribor. Upoštevanje drugih programov bi pri TV Maribor, ki ima zelo fiksno programsko shemo, pomenilo prevelike probleme v planiranju.
 - b. TV Koper/Capodistria – dnevni spored TV Koper pripravlja izvedba programa. Enako kot pri TV Maribor bi bilo upoštevanje drugih programov, zaradi programske strukture, zelo zamudno in zahtevno.
 - c. TV Slovenija 3 – ta kanal je izredno specifičen. Dnevni spored pripravlja kar dnevni urednik, saj večina programa na TV Slovenija poteka v živo. To pomeni, da imajo programske vsebine različno dolžino, ki jo izvemo šele takrat, ko se oddaje (seje v parlamentu) zaključijo. Preko vikenda se predvajajo ponovitve teh oddaj, kar pomeni, da se točen spored pripravi v petek zvečer, ko se zaključijo vse seje.
 - d. TV Slovenija 1 in 2 – na programih pripravlja spored oddelek Koordinacije predvajanja programov. Za ta dva programa REDNO skrbimo, da ne bi prišlo do prekrivanja oglasnih blokov. A kot je bil primer omenjeno nedeljo, plan in dejanska realizacija nista enaka.
3. TV prodaja: seveda je TV prodaja velikokrat trn v peti gledalcev, pa tudi televizijskih ustvarjalcev, a predstavlja pomemben del prihodka za TV Slovenija, zato se je ne moremo preprosto odreči. V letu 2019 smo dosegli pomembne spremembe pri predvajanju TV prodaje:
 - a. Na TV Slovenija 1 imamo med tednom fiksne termine predvajanja oken TV prodaje:
 - i. Ponedeljek – petek 6:45
 - ii. Ponedeljek – petek 11:10
 - iii. Ponedeljek – petek 14:20
 - iv. Ponedeljek – petek 15:20

- b. Preko vikenda zaradi nepredvidljivosti programske sheme nimamo fiksnih terminov TV prodajnih oken, vendar smo njihovo dolžino glede na leto 2018 skrajšali
- c. Na TV Slovenija 2 in TV Slovenija zaradi nepredvidljivosti programske sheme (športni dogodki, nepredvidljivi dogodki) ne moremo pripravljati fiksnih terminov TV oken za celo leto. Še bolj nas pri pripravi programa prizadenejo zamiki pri organizaciji prireditev – smučanje se odvija na prostem in zimski meseci so seveda nepredvidljivi.
- d. V mesecih, ko je rednega oglaševanja manj (januar, februar, julij, avgust), na TV Slovenija 2 predvajamo večje količine kratki oglasov TV prodaje (do 2 min). V ostalih mesecih se ta količina objav zmanjša.

Kot je bilo poudarjeno, za TV Slovenija 1 in 2 pripravljamo program tako, da se oglasni bloki ne prekrivajo. Tako je izgledal plan predvajanja za nedeljo, 3.2.:

TV Slovenija 1

12:05	12:06:52:00	Ljudje in zemlja 3.2.2019	00:48:53:00
	12:50:34:20	Oglasi in napovedniki	00:03:47:15
	12:54:58:10	Ljudje in zemlja 3.2.2019	00:00:39:15
	12:55:45:00	Oglasi in napovedniki	00:03:55:24
	12:59:41:24	Ura pred dnevnikom	00:00:01:00
13:00	12:59:45:00	Prvi dnevnik	00:13:15:00
	13:13:10:01	Oglasi in napovedniki	00:04:06:00
13:15	13:17:17:00	Šport	00:04:00:00
	13:17:17:00	Oglasi in napovedniki	00:03:50:24
13:21	13:21:17:00	Vreme	00:01:00:00
	13:21:17:00	Oglasi in napovedniki	00:00:54:21
13:25	13:27:44:22	Koncert, Čuki legende	01:32:49:22

TV Slovenija 2

11:37	11:37:00:06	Koda	00:35:04:15
	12:12:04:21	Oglasi in napovedniki	00:01:16:01
	12:13:20:22	TV Shop	00:15:11:15
	12:28:39:11	Oglasi in napovedniki	00:02:08:00
	12:30:47:11	TV Shop	00:15:06:06
	12:45:53:17	Blok napovednikov	00:01:35:00
12:45	12:47:28:17	Slastna kuhinja - Gobe z rikoto in orehi	00:12:13:13
	12:59:42:05	Oglasi in napovedniki	00:01:23:24
	13:01:06:04	TV Shop	00:15:14:00
	13:16:20:05	Oglasi in napovedniki	00:08:19:20
13:25	13:24:40:00	Alpsko smučanje - veleslalom (M), 2. vožnja	01:05:20:00

Shema 1. Planirana dnevna programska shema za nedeljo, 3.2.2019

Kot je iz zapisanega vidno, prekrivanje ni bilo predvideno.

Pri prenosu športnega dogodka, zimskega športnega dogodka, pa je zaradi slabih vremenski pogojev prišlo do zamika prenosa. Ta zamik je povzročil, da sta se oglasni prekinitev prekrivali.

TV Slovenija 1

plan	dejansko		
12:05	12:05:49	Ljudje in zemlja 1.	044:22
	12:49:32	Napovedniki in oglasi	
	12:52:35	Ljudje in zemlja 2.	002:07
	12:54:42	Napovedniki in oglasi	
	12:59:31	Ura pred Dnevnikom	
13:00	12:59:45	Prvi dnevnik	013:25
	13:13:10	Napovedniki in oglasi	
13:17	13:17:27	Šport	004:12
	13:21:39	Napovedniki in oglasi	
13:21	13:23:11	Vreme	000:50
	13:24:00	Napovedniki in oglasi	
13:27	13:27:52	Čuki legende, 2.del	083:36

TV Slovenija 2

plan	dejansko		
11:37	12:09:44	Koda	035:04
	12:44:48	Napovedniki in oglasi	000:07
12:45	13:03:00	Slastna kuhinja	012:14
	13:15:14	Napovedniki in oglasi	000:07
	13:16:37	TV Shop	000:08
	13:32:57	Napovedniki in oglasi	000:04
13:25	13:39:15	Alpsko smučanje (Ž) Zlata lisica	030:02

Shema 2. Dejanska programska shema za nedeljo, 3.2.2019

Če primerjamo planirani in dejanski program TV Slovenija 2, vidimo da se je zaradi zamika moškega veleslaloma predstavila celotna programska shema, na koncu je veleslalom celo odpadel, tako da smo morali uloviti začetek naslednjega dogodka – Zlate lisice. V tem primeru je potrebno pripraviti program ne oziraje se na druge programe.

Kot vedno se bomo še naprej trudili, da se oglasni bloki na TV Slovenija 1 in TV Slovenija 2 ne bodo prekrivali. Problem bodo vedno zamiki in spremembe v dolžini prenosov, ki jih imamo v obilju na TV Slovenija 2. Usklajevanje TV Slovenija 3, TV Maribor in TV Koper pa bi vzelo preveč resursov in zahtevalo prevelike posege v programska shema.

Še dodatek: programi Vaš Kanal, TV Golica niso del RTV Slovenija.

Gorazd Slak,

pomočnik generalnega direktorja za program in integracijo vsebin

STATISTIKA

	FEBRUAR 2019	JANUAR 2019	FEBRUAR 2018
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	113	111	66
Informativni program	72	54	24
Kulturno umetniški program	11	11	6
Razvedrilni program	11	14	8
Športni program	9	5	9
Program plus	3	2	7
Ostalo	7	23	12
REGIONALNI CENTER / TV program	0	2	0
Televizija Koper	0	1	0
Televizija Maribor	0	1	0
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	5	7	9
Radio Prvi	4	1	7
Val 202	2	4	1
Ostalo	0	2	1
MMC			
SKUPAJ	9	17	15
Vsebine	3	8	12
Storitve	6	9	3
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	44	30	54
Jezikovna kultura	5	4	11
Oglaševanje	7	2	8
Dostopnost in prilagojeni programi	1	1	0
RTV prispevek	0	1	3
Tehnične zadeve	4	4	3
RTV SLO - splošno	2	5	0
Varuhinja	4	0	2
Ostalo	1	3	18
Zavrnjena obravnava	20	10	9
VSI ODZIVI	171	165	144